

Z R C A L O

GLASILO DELAVCEV
ZDRAVSTVENEGA CENTRA
PTUJ — ORMOŽ

LETO II.
ŠTEVILKA 1.
MESEC FEBRUAR

Ob osemdesetletnici rojstva dr. Jožeta Potrča

Od leta 1965 nosi naša bolnišnica ime po dr. Jožetu Potrču, sprejeta pa je pobuda delavcev zdravstvenega centra, da od 1. 4. 1983 poimenujemo delovno organizacijo Zdravstveni center Ptuj—Ormož po našem rojaku, človeku, ki je pomenil v obdobju med vojnama v ptuj-skem kraju glasnika komunizma, ki je opravljal po osvoboditvi mnoge politične funkcije socialistične Jugoslavije, in ne nazadnje — ki so ga odlikovale mnoge človeške vrline — humanost, skromnost, požrtvovalnost, skrb za male ljudi. Za preproste ljudi naših krajev je bil to njihov prijatelj, njihov legendarni zdravnik — bil je »naš Južek«.

Letos se spominjamo tega velikega moža še s posebno pozornostjo, saj mineva osemdeset let od njegovega rojstva. Bolj ko človek zasleduje njegovo življenje, njegov življenjski opus, tem bolj je prepričan o njegovi veličini, ki nam lahko pomeni v današnjem času kaži-

pot, kako je potrebno delati, kako se je potrebno žrtvovati.

O velikih ljudeh je vedno težko pisati. Težko zato, ker nikoli ne moreš dovolj učinkovito in objektivno prikazati delo velike osebnosti. Sicer v tem kratkem sestavku to tudi ni mogoče in tudi ni moj namen. Želim le opozoriti na nekatera dejstva iz Potrčevega življenja in dela, pričemer pa se zavedam, da marsikaj ne bo napisanega.

Jože Potrč se je rodil 3. aprila 1903 v Vintarovcih pri Ptuj, umrl 4. oktobra 1963 v Ljubljani. Gimnazijo je končal v Ptuj, medicino študiral v Zagrebu, le zadnji rigoroz je opravil v Gradcu, kjer je promoviral julija 1928.

Njegova gimnazijska in študijska leta so bila leta njegovega družbenega zorenja. Prvo vojno je začutil kot nesmisel, nehumanost in takoj po končanem svetovnem požaru je ob gibanju poljskih delavcev, ob odmevih oktobrske socialistične

revolucije v naših krajih začutil krivice časa in odobral boj malih ljudi za obljubljeni agrarno reforma. Te krivice je mogel Potrč spoznavati neposredno v svoji domači okolici, v krajih ptujskega območja, ki so veljali za zaostale. Za komunizem ga je pridobil Franjo Žgeč, ki je zanesel v naše kraje ideje velikega Oktobra. V zagrebškem študentskem Klubu marksistov se je oplajal z marksistično filozofijo, ki je ob njegovih življenjskih spoznanjih postajala zanj zgodovinska nujnost.

In 1924. leta je postal Potrč komunist; v Zagrebu je bil sprejet v KP. Tako je predstavljal potem enega od stebrov komunističnega gibanja v naših krajih, kjer se je začel odkrito spopadati s socialdemokratskimi stališči in s pridobivanjem posameznikov se je loteval razrednega osveščanja sicer skromno razvitega delavstva. V ta namen je začel širiti Delav-

sko-kmečki list in se aktivno vključil v delavsko izobraževalno društvo »Svoboda« v Ptuj. Njegovi načelni nastopi niso ostali skriti oblastem, kot denimo na predvolilnem shodu v gostilni »Beli križ« leta 1927, tako da so se pričenjali zanj sodni pregoni.

Svoje somišljenike je našel Potrč v dvajsetih letih pri nekaterih delavcih v ptujskih železniških delavnicah, predvsem v Ivanu Spolenjaku ter v enem od redkih intelektualcev — privržencev komunistični ideji — knjigovodji Ferdinandu Zechnerju v Ptuj.

Cas je že dopuščal, da je Potrč po svoji promociji leta 1928, skupaj s kovačem mariborskih železniških delavnic Ivanom Spolenjakom, ustanovil prvo partijsko celico v železniških delavnicah v Ptuj.

Potem, ko je stažiral v mariborski bolnišnici in na Higienem zavodu v Ljubljani, je novembra 1929 nastopil mesto

(Nadaljevanje na 2. strani)

K zaključku poslovnega leta 1982

Po ugodnih poslovnih rezultatih v preteklih letih in o sorazmerno ugodnih prostorskih zmogljivostih ambulant in bolnišnice, zgrajenih v 70-letih, smo si v zdravstvenem centru za leto 1982 zastavili kot ključne te le kratkoročne cilje:

- dvigniti kvaliteto zdravstvenih storitev v vseh TOZD,
- zaključiti poslovanje brez izgube,
- urediti osebne dohodke delavcev v zdravstvu,
- doseči racionalno organizacijo dela v vsaki TOZD in
- utrditi položaj Zdravstvenega centra Ptuj—Ormož kot pomembne zdravstvene delovne organizacije v Ptuj in Ormožu ter Podravju.

Tem ciljem smo se vse leto poskušali približati s samoupravnimi in družbenopolitičnimi aktivnostmi, prav tako pa tudi s prizadevanji poslovnih organov in delavcev s posebnimi pooblastili ter končno z delom vseh delavcev zdravstvenega centra.

Menimo, da so bili v letu 1982 doseženi pomembni rezultati, v nekaterih primerih pa tudi zastavljeni cilji.

V zvezi s svobodno menjavo dela smo v Občinskih zdravstvenih skupnostih v Ptuj in Ormožu dogovorili z uporabniki zdravstvenih storitev izhodišča in kriterije, ki so bili primeren temelj, da so se vse temeljne organizacije lahko sporazumele o svobodni menjavi dela. Med bistvenimi izhodišči velja omeniti sporazum o zagotavljanju sredstev za amortizacijo osnovnih sredstev v polni višini, ki jo kot minimalno predvideva zakon. Pri nekaterih temnljnih organizacijah so prav ta sredstva, razporejena v skladu z veljavnimi predpisi, omogočila izvesti najnujnejša vzdrževalna dela v dotrajanih prostorih in ugodno zaključiti poslovno leto. Sporazum o združevanju sredstev amortizacije, ki ga v letu 1982 sicer še nismo izvajali, je vendarle postal jamstvo, ki je omogočilo začasno usmeriti namenska sredstva za

zdravstvene prostore osnovnega zdravstva v nabavo novega rentgenskega aparata. Z ureditvijo prostorov reševalne službe in zgradbe »infekcije« smo omogočili normalno delo mehanični delavnici in delu vodstva delovne organizacije. Zdravstveni center je v preteklem letu začel in končal najpomembnejša gradbena in obrtniška dela investicije — izgradnje Zdravstvene postaje v Majšperku.

V strokovnem medicinskem delu smo dajali poudarek na utrjevanju zastavljene organizacije dela v osnovnem zdravstvenem varstvu v Ptuj in Ormožu. Uspehi se kažejo v pomembnih rezultatih pri negi bolnikov na domu in širitvi dispanzerske dejavnosti v ptujski občini ter uspešnem konsolidiranju zdravstvenih kadrovskih potreb v osnovnem zdravstvu v ormoški občini. Zadovoljive uspehe iz preteklih let smo zadržali tudi v zobozdravstvu. V bolnišnični dejavnosti smo znižali ležalno dobo pacien-

tov na najmanjšo še strokovno opravičljivo mejo v vseh specialističnih oddelkih in dogovorili dolgoročne kadrovske potrebe po zdravnikih specialistih. Ob pomoči in sodelovanju sosednjih zdravstvenih delovnih organizacij bomo že letos lahko ponovno odprli v Ptuj in Ormožu nekatere specialistične ambulante.

V letu 1982 so bile izvedene tudi kadrovske spremembe v vodstvu nekaterih temeljnih organizacij in delovni organizaciji sami. V dveh TOZD, DSSS in v Zdravstvenem centru so bili imenovani novi delavci k nalogam individualnih poslovnih organov. V zdravstvenem centru je bil poleg tega imenovan še nov delavec za svetovalca za strokovne medicinske zadeve. V zvezi z novimi imenovanji je pomembno spoznanje samoupravnih organov večine TOZD naj njihovi poslovnih organi vendarle opravljajo ta dela poln delovni čas. To je prispevalo k temu, da so se vodstva TOZD več in bolj us-

(Nadaljevanje na 6. strani)

sekundarija — volonterja v ptujski bolnišnici. Že ob novem letu pa so ga odpustili zaradi suma komunizma in naslednje leto je začel doma v Janežovcih (tja so se namreč Potrčevi preselili) opravljati privatno zdravniško prakso. Od tu ga je naslednj vodila pot med njegove ljudi, od tu je odhajal k svojim partijskim tovarišem v bližnjo Novo vas pri Ptuj, od tod je neštetokrat prihajal v Ptuj na mnoge ilegalne sestanke ter predavat v Ptujsko »Svobodo« ali v dvorano »Mladike«. Med ljudmi se je širil glas o čudežnem zdravniku, o dobrem človeku, o komunistu. Nastajajoča mlada revolucionarna generacija na ptujski gimnaziji, ki se je kalila v težkih časih politične in gospodarske krize v prvih tridesetih letih in med katero sodi tudi Dušan Kveder, ja znala v Potrču plemenitega človega in svojega voditelja. In res so ob njem zrasli mnogi komunisti iz Ptuja in okolice. Eden izmed nekdanih ptujskih dijakov iz omenjene generacije je v jubilejnem 63. Izvestju ptujske gimnazije zapisal, da je bil dr. Potrč »vsestransko razgledan, skromen in preprost, delavski stvari pa tako vdan in zanjo tako požrtvovalen, da v doslednosti in strogosti do sebe nikdar ni popustil.« Zato je »imel neusahljivo moč, moč zgleada, ko je pridobival sodelavce za vdano opravljanje najtežjih nalog«. In čeprav je tedaj režim razglašal komuniste za ljudi brez moralnih vrednot in čeprav so pobožni ljudje nasledali taki propagandi, pa so »sodili o Južeku vsi brez razločka, da je dober človek. Cenili so ga kot zdravnika, ki vstane sredi noči in gre v vsakem vremenu tudi čez daljne griče k bolniku in računa le malo, neredko revežem celo nič.« Reči je potrebno, da je »Južek« zavestno hodil k svojim ljudem, tudi pozneje, ko je opravljal mnoge druge odgovorne naloge.

Naj mi bo dovoljeno citirati akademika prof. dr. Janeza Milčinskega, ki je v razpravi »O zdravniški etiki in skrbi za zdravo življenje« (v knjigi »O socialistični etiki in morali«) zapisal o dr. Potrču, da »moramo občudovati njegovo mnogostranost, posebno zavzetost, s katero se je loteval raznih problemov — pa naj je šlo za gibanje zoper alkoholizem, za naloge Rdečega križa, za vprašanja zdravniške etike, splava ali spolne vzgoje.« — Iz življenjskih spoznanj zaostalo in tragedij v svojih domačih krajih ga je gnala želja in nuja, da se beda in krivice tedanje družbe odstranijo, da se ustvari življenje, vredno slehernega človeka. V ideji komunizma je edino našel realno pot bodočnosti. Trideseta leta — čas porajajočega se fašizma in vzdigovanja ptujskega nemčurstva, čas narodnoobrambnih bojev, ki jih je vodila KP, so potrjevala revolucionarno razgibanost in širino partijskega dela. Ogromen prispevek k tej širini je prispeval prav dr. Potrč in zato dodajmo

še nekaj dogodkov z njegove življenjske poti.

V času najhujšega pregona komunistov v obdobju kraljeve diktature je bil Potrč določen za sekretarja nadomestnega pokrajinskega vodstva KP za Slovenijo, toda te dolžnosti ni opravljal dolgo. Po »provali«, ki je hudo prizadela komunistično gibanje na širšem slovenskem prostoru, je leta 1930 padel v zapor tudi Potrč in obsojen je bil na dve leti robije.

Po prihodu iz kaznilnice v Požarevcu in po razgovoru z Borisem Kidričem se je takoj otil političnega dela. Verjetno je postal po ustanovitvi gimnazijske partijske celice leta 1933 okrajni sekretar, bil je »blesteč govornik in diskutant« v ptujski »Svobodi«, posvečal se je skrbi za mlade kadre, širil ilegalni tisk, pomagal pri organizaciji ljutomerskega shoda združene opozicije, skrival ilegalce in še bi mogli naštevati. V času, ko se je z vsem ognjem predal pripravam na revolucijo, je našel dragocenega tovariša in prijatelja v kmetu Jožetu Lacku. Njuno sodelovanje je bilo tako pristno, da bi lahko zapisali, kako v bistvu njuna imena simbolizirata boj zatiranih ljudskih množic na ptujskem območju, boj kmečko-delavskega gibanja.

Potrča tudi novo maltretiranje zagrebške policije, ko se je leta 1936 ponovno znašel v zaporu, ni zlomilo. Brez dokazov in brez priznanj so ga morali izpustiti. Kot pravi revolucionar je dr. Potrč nadaljeval s svojim revolucionarnim delom.

Leta 1939 je bil izvoljen za sekretarja ptujskega okrožja KP, istega leta sta se z Lackom pridružila podpisnikom razglasa ZDLS »Kaj hočemo« in na 3. partijski konferenci v Vinjem nad Dolskim junija 1940 sta bila oba izvoljena v CK KPS. Od srede januarja do 27. marca 1941 je dr. Potrč kot mobiliziranec, skupaj z nekaterimi znanimi komunisti, preživel v vojaškem delovnem taborišču Medjurečje pri Ivanjici. Taboriščniki — komunisti so dosegli ustanovitev ambulante, v kateri je ordiniral dr. Potrč. Zdravil je tudi okoliške kmete in s svojim delom pri njih razbijal namerno vrženo sodbo, da so taboriščniki sovražniki Jugoslavije.

Po vrnitvi domov se je ob izbruhu vojne v skladu s partijsko direktivo javil v vojsko in kot vojak doživel njeno klavrno razsulo. Ko potem v Ljubljani ni dobil partijske zveze, je odpotoval domov, toda v Celju so Nemci zajeli vračajoče se jugoslovanske vojake. Dr. Potrča so odpeljali v ujetništvo v Muhlborg ob Labi, kjer je ob zdravljenju vojni ujetnikov ponovno prišla na dan njegova človečnost. Pomembno je bilo tudi njegovo tamkajšnje politično delo, saj je bilo potrebno pri večini jugoslovanskih ujetnikov razbijati mit o kralju in o Draži Mihajloviću ter razrasnjevati pomen narodnoosvobodilnega gibanja v Jugoslaviji. V taborišču je dr. Potrč hudo zbolel in ko je okreval, se je v taborišču ponovno vključil v delo kot zdravnik. Bilo je to že ob kon-

cu vojne. Takoj po osvoboditvi je delal v več reparticijskih bazah. In tedaj je bil pobudnik pisma tovarišu Titu, ko je 3.000 vojni ujetnikov in internirancev prosilo za čimprejšnjo vrnitev domov, da bi sodelovali pri graditvi nove Jugoslavije.

Po vrnitvi domov je dr. Potrč opustil zdravniško prakso. Pričeno se je njegovo široko politično delo, ko je opravljal vrsto dolžnosti doma, ko je predstavljal državo na mednarodnem prizorišču, med drugim na zasedanju Mednarodne konference dela v Ženevi. Kot pobudnik sodelovanja med narodi in družbenimi sistemi je uspešno vodil Društvo SRS za Združene narode in rad pomagal vodstvu Mladinskih klubov OZN. Njegovih številnih funkcij doma ni moč naštetati. Naj navedem le nekatere: minister za prosveto, predsednik Sveta za zdravstvo in socialno politiko, član Izvršnega sveta LRS, zvezni poslanec, član IS CK ZKS, član CK ZKJ itd. Ob vsem tem ne gre prezreti njegovega širokega teoretičnega dela, njegovih razmišljanj, polemik, prispevkov v raznih časnikih, časopisih in zbornikih. Potrč predvsem ob-

ravnava temeljne značilnosti socialistične etike in morale, zdravniško etiko, vzroke socialnih bolezni, alkoholizem in splav, odnose med ljudmi, zlasti med spoloma, vprašanja sodobne družine, socialistično vzgojo otrok in mladine, odnose med narodi, odnos politike do etike. Obsežni zbornik Potrčevih spisov in tudi razprav o njem pod naslovom »O socialistični etiki in morali« zgovorno potrjuje obsežnost dela in veličino duha tega čudovitega človeka. Njegovo življenje je ugasnilo pred manj kot dvema desetletjema. Življenja res ni več, ostal pa je ogromen opus, ki ga bo potrebno še proučevati, iz katerega se bo moč še marsičesa naučiti. Prepričan sem, da bo tudi razgovor za »okroglo mizo«, ki ga pripravljamo v bolnišnici s pomočjo Zgodovinskega društva in Komisije za proučevanje zgodovine ZK pri OK ZKS Ptuj v mesecu aprilu, to je ob Potrčevi 80-letnici, prinesel dragocene podatke o njegovem doprinosu k razvijanju humanih odnosov med ljudmi. Želimo si, da bi postale Potrčeve zamisli življenjska realnost sodobnega sveta.

dr. Lojze Arko

Občni zbor slovenskega zdravniškega društva Ptuj - Ormož

25. februarja 1983 se bomo zdravniki in stomatologi Zdravstvenega centra Ptuj — Ormož, ki smo člani Slovenskega zdravniškega društva Ptuj — Ormož, zbrali na rednem letnem občnem zboru. Tokrat bo ta potekal v novi jedilnici TOZD bolnice dr. Jožeta Potrča Ptuj.

Od 112 zdravnikov in stomatologov, zaposlenih v Zdravstvenem centru Ptuj — Ormož, jih je 79 včlanjenih v zdravniško društvo. Naša želja pa je, da bi nam se pridružilo še ostalih 33 kolegov, ki doslej še niso bili člani društva. Skoraj vsak mesec prireja društvo sestanke, na katerih obravnavamo zanimive strokovne in organizacijske teme.

Na svojem rednem občnem zboru pa bomo pregledali in ocenili delo društva v minulemu letu. O rezultatih dela bodo poročali predsednik društva doc. dr. Jože Neudauer, tajnica dr. Jožica Vrečko in blagajničarka dr. Tončka Potočnik. Nato nam bo prim dr. Jože Mrgole razložil novitete iz zakona o zdravstvenem varstvu. Menimo, da je prav in potrebno o tem seznaniti člane društva — izvajalce, da bi se olajšalo naporno delo ob bolniku z dobrim poznavanjem mnogih bolj ali manj obetavnih sprememb pri izvajanju in vrednotenju zdravstvenih storitev.

Razpravljali bomo tudi o bližajočem se 120. rednem srečanju slovenskih zdravnikov, ki bo 13. in 14. maja 1983 v Celju in na katerem bodo sodelovali 3 delegati našega društva. To srečanje

ima letos dve temi: obravnavalo bo problem zdravniške etike ter delo in vpliv zdravnika v njegovem okolju. Obe temi sta zelo pomembni v današnjem času, ko vedno bolj prihaja do izraza deprofesionalizacija zdravniškega poklica. Vendar upamo, da bomo v zmedbi raznih stisk in zagat, ki jih medicini nastavljajo razna eksperimentiranja v zdravstvu, vendarle našli pravo in pametno pot — predvsem v korist našega bolnika.

Kot vsako leto, bomo tudi na tem občnem zboru počastili pomembne življenjske jubileje naših članov, ki so jih dosegli v času od zadnjega občnega zbora. Letos bomo čestitali z najboljšimi željami dr. Franu Brumnu ob njegovi 80-letnici, dr. Mozetiču ob njegovi 70-letnici ter dr. Ljubi Neudauer in dr. Emilu Vengustu ob njuni 60-letnici. Vsi naši slavljenjci bodo prejeli tudi skromna knjižna darila.

Občni zbor Slovenskega zdravniškega društva Ptuj — Ormož pa bomo zaključili z družabnim srečanjem, ko se navadno v prijetnem tovariškem vzdušju, ob dobri domači kapljici razvežejo jeziki in razrešijo tudi mnogi, na videz nerešljivi problemi.

Upamo torej, da bomo zdravniki in stomatologi, združeni v Slovenskem zdravniškem društvu Ptuj — Ormož na svojem letnem občnem zboru tudi letos našli kar največ pozitivnih smernic za uspešno in še boljše delo v bodoče.

dr. Aljoša Planinšek

Poslovno poročilo

Poslovni rezultati Zdravstvenega centra Ptuj—Ormož, ki so zbrani na osnovi rezultatov poslovanja petih temeljnih organizacij in delovne skupnosti skupnih služb, kažejo relativno zadovoljive finančne rezultate, če jih primerjamo z enakim obdobjem lanskega leta, saj so indeksi rasti glavnih finančnih kategorij dokaj visoki.

Tako je ideks rasti celotnega prihodka, ki znaša 492.885 tisoč din, porastel na enako obdobje lanskega leta za 27 ind. poenov, glede na plan pa je dosežen žen za 3 ind. poene več kot je bilo planirano.

Porabljena sredstva v znesku 164.401 tisoč din so prekoračile vse predvidene okvire, saj so odvisne od rasti cen, ki pa so močno presegle z resolucijo zahtevano raven. Glede na enako obdobje lanskega leta so se povečale za 34 ind. poenov, plan pa je bil presežen s 6 ind. poeni. V strukturi celotnega prihodka zavzemajo 33 procentov, v lanskem letu pa so bila v strukturi celotnega prihodka zastopana z 31 procenti.

Po pouderciji najpomembnejši stroški — porabljene surovine in material — so se povečali za 30 procentov, kljub varčevanju z materialom in zdravili zaradi manjše ponudbe oziroma pomanjkanja na tržišču.

Povečanje porabljenih sredstev in njihova udeležba v celotnem prihodu po posameznem TOZD je naslednja:

TOZD	Indeks porabljenih sredstev	Delež v celotnem prihodu
Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj	140	25
Zdravstvena postaja Ormož	157	26
Zobozdravstvena služba Ptuj	142	30
Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj	126	39
Psihiatrični oddelek Ormož	142	35
DSSS	194	20

Podatki kažejo, da imajo porabljena sredstva v bolnišnicah znatno večji delež kot v ostalih TOZD, kar se odraža na uspešnosti poslovanja in tudi pri povprečnih osebnih dohodkih, ki so v bolnišnicah praviloma nižji kot v ostalih TOZD.

Dohodek v znesku 328.484 tisoč din je bil dosežen s 24 ind. poeni, glede na plan pa presežen za 2 ind. poena.

Po posameznem TOZD je indeks rasti naslednji:

TOZD	Indeks rasti	Delež v celotnem prihodu
Osnovno zdravstveno varstvo	122	75
Zdravstvena postaja Ormož	127	74
Zobozdravstvena služba Ptuj	123	70
Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj	124	61
Psihiatrični oddelek Ormož	128	65
DSSS	118	80

Obveznosti iz dohodka v znesku 75.655 tisoč din so porastle s 25 ind. poeni in niso za 2 ind. poena dosegla planirane zneska. Največji porast je zabeležen pri TOZD Psihiatrični oddelek Ormož, najmanjši pa pri DSSS, to pa iz razloga, ker je ta kategorija strogo vezana na doseženi dohodek in osebne dohodke.

Čisti dohodek v znesku 252.829 tisoč din je porasel z 23 ind. poeni in je tudi glede na plan presežen s 3 ind. poeni.

Po posameznih TOZD je porast naslednji:

TOZD	Indeks rasti	Delež v dohodu
Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj	124	77
Zdravstvena postaja Ormož	126	75
Zobozdravstvena služba Ptuj	123	75
Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj	123	77
Psihiatrični oddelek Ormož	126	77
DSSS	118	85

Osebnih dohodkov v znesku 219.210 tisoč din so se v masi povečali za 125,70 procenta in so v mejah resolucijskih načel. Povprečni bruto osebni dohodek na zaposlenega pa se je povečal za 24 procentov in znašal letos 17.598 din, lani pa je znašal 14.222 din.

Za neto osebne dohodke je bilo porabljeno 159.362 tisoč din ali 25 procentov več sredstev kot lansko leto.

Povprečni neto osebni dohodek znaša 12.794 din, v lanskem letu pa je znašal 10.419 din.

Po posameznem TOZD je bil izplačan naslednji povprečni neto osebni dohodek:

TOZD	Neto OD v letu 1982	Ind. poveč. na leto 1981
Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj	13.677	120
Zdravstvena postaja Ormož	13.375	125
Zobozdravstvena služba Ptuj	13.618	124
Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj	12.411	124
Psihiatrični oddelek Ormož	11.812	125
DSSS	12.956	117

Po TOZD so deleži sredstev za osebne dohodke za delo daljše od polnega delovnega časa v skupnih sredstvih za osebne dohodke razvidni iz naslednje preglednice iz katere lahko

Zveza komunistov v ZC Ptuj — Ormož

V lanskem letu je bilo potrebno, da komunisti v Jugoslaviji uskladimo interese in začrtamo smernice nadaljnjega razvoja, za kar se moramo z vsemi silami tudi boriti. Tudi mi komunisti v ZC smo se 27. 1. 1983 sestali na ustanovnem sestanku stalne akcijske konference ZK. V tem ok-

	1981	1982
Osnovna zdravstveno varstvo Ptuj	17 %	11 %
Zdravstvena postaja Ormož	14 %	12 %
Zobozdravstvena služba Ptuj	5 %	6 %
Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj	13 %	12 %
Psihiatrični oddelek Ormož	5 %	5 %

ugotovimo, da se je delo preko polnega delovnega časa, predvsem z uvajanjem izmenskega dela, pa tudi z nekoliko večjim številom zaposlenih skoraj povsod zmanjšalo. Povprečno število zaposlenih v Zdravstvenem centru Ptuj—Ormož na podlagi delovnih ur pa se je povečalo za 2 procenta in je število zaposlenih po TOZD naslednje:

TOZD	Zaposleni 1982	Zaposleni 1981	Ind. na leto 1981
Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj	192	192	100
Zdravstvena postaja Ormož	78	74	105
Zobozdravstvena služba Ptuj	93	94	99
Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj	484	472	103
Psihiatrični oddelek Ormož	121	118	103
DSSS	70	71	99

Ostane sredstev za sklade znaša 33.619 tisoč din in je za 10 ind. poenov večji od lanskega leta. Po posameznem TOZD je zaradi manjšega čistega dohodka in izplačanih sredstev za osebne dohodke različen. Pri vseh temeljnih organizacijah, razen pri Bolnici Ptuj pa so ta sredstva presegle lanskoletno maso. Porast je naslednji:

Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj	124 %
Zdravstvena postaja Ormož	109 %
Zobozdravstvena služba Ptuj	120 %
Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj	98 %
Psihiatrični oddelek Ormož	114 %
DSSS	125 %

Navedeni ostane sredstev se bo ob razpravah zaključnega računa za leto 1982 razporedil za določene namene:

- rezervni sklad
- sklad skupne porabe — redni (regresi, jubilejne nagrade...)
- sklad skupne porabe — stanovanjski
- poslovni sklad in
- del sredstev za druge določene namene

Tončka Kosi

usklajevanja razvoja, sprejemanje skupnega plana in združevanje sredstev za njegovo realizacijo; dogovarjali se bomo o usmerjanju delovnega procesa in povezovanju skupnih interesov; ocenjevali bomo splošne pogoje in učinkovitost poslovanja ter sprajemali skupne ukrepe za odpravo slabosti; določali bomo cilje poslovne politike; dogovarjali se bomo o načinu menjave medsebojnih, zlasti dohodkovnih odnosih; krepili družbeno samozaičito in uresničevali cilje SLO; dogovarjali se bomo o razvijanju sistema informiranja; dogovarjali o delovanju delegatskega sistema; o razvijanju odgovornosti kcmunistov in OO do kadrovske politike v lastnem okolju in uveljavljanja načel v praksi; dogovarjali se bomo o uveljavljanju in gospodarjenju z živim in minulim delom; prizadevali si bomo in ukrepali za večjo produktivnost dela in stimulacijo znanja in kvalifikacij kot pogojev za boljše in produktivnejše delo, skrbeli za usmerjeno izobraževanje in inovacije in ne nazadnje težili k ustreznemu nagrajevanju po delu in rezultatih dela.

Kot člani ZK moramo odpirati dolgoročne perspektive ter se vsakodnevno spopadati z vsemi ovirami, ki so tem perspektivam napoti, voditi moramo idejno politični boj za uveljavitev socialističnega samoupravljanja v praksi. Razvoj vodi v enotno zdravstvo Podravja, zato moramo biti kritični do pragmatičnih odločitev v ožjem okolju, enotni moramo biti v tem, da se izogibamo kratkoročnim rešitvam, ki onemogočajo razvoj samoupravnih socialističnih odnosov in jih celo zanikajo.

Na 1. akcijski konferenci smo govorili o perečih vprašanih poslovanja naše DO, o slabšem družbeno-ekonomskem položaju naših delavcev napram že ostalim DO v zdravstvu regije ter SRS, o gospodarjenju v letošnjem letu. Bili smo načelni, naslednjič bomo konkretni, ustavili se bomo ob vsakem vprašanju ter z našo aktivnostjo poskrbeli, da bo delavski razred uresničil razvojne naloge v skladu s smerjo razvoja socialističnih samoupravnih odnosov na področju zdravstva.

Izvolili smo tudi predsedstvo, ki bo skrbelo za uresničevanje zadanih nalog.

Za prvega predsednika je bil izvoljen tovariš Bojan Šinko, iz TOZD Psihiatrični oddelek Ormož za člana pa:

— Tatjana Kolar, Vilma Kac, iz TOZD Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj;

— Nikolija Ripak, Anka Hanelič, iz TOZD ZP Ormož;

— Cvetka Potočnik, Zdenko Antonovič, iz TOZD Zobozdravstvena služba Ptuj;

— Milan Golc, Danica Džerič, iz TOZD Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj;

— Danica Korošec, Ivan Anderlič, iz TOZD Psihiatrični oddelek Ormož;

— Liljana Obrani, Ciril Murko, iz DSSS ZC;

— Jože Janžekovič, predstavnik OK ZKS Ptuj

— Mirko Novak, predstavnik OK ZKS Ormož. Bojan Šinko

Finančni kazalci v DO ZC

Elementi	ZC skupaj	Osnovno zdrav. var.	Zdrav. postaja Ormož	Zobozdrav. služba Ptuj	Bolnica Ptuj	Psihiatr. Ormož	DSSS
Real. 1981	388.280	70.980	26.399	34.686	191.698	44.947	19.570
I. Celotni prihodek plan 1982	478.870	82.021	34.276	42.825	238.536	57.245	23.967
real. 1982	492.885	89.562	35.253	44.482	239.006	59.614	24.968
real. 81 : 82	127 %	126 %	134 %	128 %	125 %	133 %	128 %
plan 82 : real. 82	103 %	109 %	103 %	104 %	100 %	104 %	104 %
real. 1981	123.100	16.272	5.819	9.240	74.636	14.569	2.564
II. Porabljena sredstva plan 1982	155.584	18.960	8.328	11.862	93.618	19.231	3.585
real. 1982	164.401	22.745	9.159	13.154	93.735	20.635	4.973
real. 81 : 82	134 %	140 %	157 %	142 %	126 %	142 %	194 %
plan 82 : real. 82	106 %	120 %	110 %	111 %	100 %	107 %	139 %
real. 1981	265.180	54.708	20.580	25.446	117.062	30.378	17.006
III. Dohodek plan 1982	323.286	63.061	25.948	30.963	144.918	38.014	20.382
real. 1982	328.484	66.817	26.094	31.328	145.271	38.979	19.995
real. 81 : 82	124 %	122 %	127 %	123 %	124 %	128 %	118 %
plan 82 : real. 82	102 %	106 %	101 %	101 %	100 %	102 %	98 %
real. 1981	60.298	12.911	5.052	6.318	26.695	6.692	2.630
IV. Obveznosti iz dohod. plan 1982	76.913	15.175	6.543	7.803	34.388	9.645	3.359
real. 1982	75.655	15.149	6.453	7.866	33.969	9.131	3.087
real. 81 : 82	125 %	117 %	128 %	124 %	127 %	136 %	117 %
plan. 82 : real. 82	98 %	100 %	99 %	101 %	99 %	95 %	92 %
real. 1981	204.882	41.797	15.528	19.128	90.367	23.686	14.376
V. Čisti dohodek plan 1982	246.373	47.886	19.405	23.160	110.530	28.369	17.023
real. 1982	252.829	51.668	19.641	23.462	111.302	29.848	16.908
real. 81 : 82	123 %	124 %	126 %	123 %	123 %	126 %	118 %
plan 82 : real. 82	103 %	108 %	101 %	101 %	101 %	105 %	99 %
real. 1981	174.250	35.712	13.247	16.790	77.269	18.493	12.739
VI. Osební dohodki plan 1982	215.883	42.273	17.304	20.389	96.852	23.879	15.186
real. 1982	219.210	44.139	17.145	20.660	98.487	23.911	14.868
real. 81 : 82	126 %	124 %	129 %	123 %	127 %	129 %	117 %
plan 82 : real. 82	102 %	104 %	99 %	101 %	102 %	100 %	98 %
VII. Razpoložljiva sredstva za 81 — sklade: rezervni 1982 sklad skupne porabe: ind. stanovanjske in redni	30.632	6.085	2.281	2.338	13.098	5.193	1.637
	33.619	7.529	2.496	2.802	12.815	5.937	2.040
VIII. Povprečni bruto OD 1981 na zaposlenega 1982	14.222	15.499	14.918	14.884	13.642	13.060	14.952
real. 81 : 82	17.598	19.058	18.317	18.512	16.957	16.468	17.483
real. 81 : 82	124 %	123 %	123 %	124 %	124 %	126 %	117 %
IX. Povprečni že izplačan 1981 neto OD na zaposl. 1982 mesečno	10.419	11.400	10.727	10.975	10.008	9.445	11.054
	12.794	13.677	13.375	13.618	12.411	11.822	12.956
	123 %	120 %	125 %	124 %	124 %	125 %	117 %

PODARJENA SREDSTVA ZA IZGRADNJO BOLNIŠNICE V LETU 1982

Priimek in ime	Naslov	Znesek
Bardun Melita	Cmureška cesta 26, Lenart	10.000,00
Skrbinšek Janez	Zg. Hajdina 59	500,00
Novak Rudi	Keleminova 3, Ptuj	1.000,00
Gašperič Marica	Ptuj	500,00
Rauter Danica	Gregorčičeva 3, Maribor	1.000,00
Zdrav. društvo bolnice	Ptuj	2.850,00
Osnovna šola Tone Žnidarič	Ptuj	3.000,00
Klub zbiralcev značk	Ptuj	1.657,00
Skupne službe SIS DD občine Ptuj	Ptuj	1.000,00
OO sindikata	Ptuj	3.500,00
Občinski sindikalni svet		
Skrbinšek Janez	Zg. Hajdina 59	1.000,00
Člani kluba upokojencev	Ptuj	1.350,00
Skrbinšek Janez	Zg. Hajdina 59	500,00
Podarjene obveznice za ceste bivših delav. bolnice	Ptuj	4.583,30
	SKUPAJ:	32.440,30

Razvoj zdravstvenega centra Ptuj-Ormož

Javna zobozdravstvena služba ima svoje korenine v NOB, saj je bila ustanovljena junija 1942. leta. Iz teh zasnov je začela z delom v Ptujju takoj po osvoboditvi leta 1945 prva »Javna zobna ambulanta«, in sicer z eno samo ordinacijo (bivša ordinacija dr. Ocvirka) v Zelenikovi ulici. Sam dr. Ocvirk je takrat vodil dejavnost do leta 1947. S preselitvijo v Čučkovo hišo leta 1947 beležimo večji razmah dejavnosti, ko smo že imeli 3 ordinacije s štirimi stoli in zobotehnični laboratorij. Pod vodstvom dr. Vinka Brenčiča — starejšega je potekalo že širše organizirano delo, čerav z zelo skromno opremo in instrumentarijem. Oprema je bila državna imovina in njen izvor sega v začetek predvojne Jugoslavije. Razen ambulanta v Ptujju so bile še ambulante v Ormožu in Kidričevem, od leta 1953 dalje pa še v Majšperku. Vsega je delalo na območju obeh občin 6 zobnih terapevtov.

Večji razvoj dejavnosti lahko zasledimo po letu 1959, ko smo se preselili v Kremljevo ulico in se razširili v 5 ordinacijskih prostorov in pridobili večji laboratorij.

Preventivna zobozdravstvena dejavnost je dobila leta 1952 nekaj opreme od UNICEF organizacije in začela z delom samo 3-krat tedensko. Delo se je nadaljevalo v utesnjenih prostorih, dokler nismo adaptirali stanovaljskih prostorov in pridobili 2 ordinaciji, prav tako v Kremljevi ulici.

Ves čas od leta 1952 dalje je potekala ortodontska dejavnost kot spremljajoči del ostalih dejavnosti. Redna ortodontska ordinacija s polnim delovnim časom je stekla leta 1964.

Ob tem, da smo se prostorsko širili in ustvarjali pogoje za boljše delo in več dela, smo bili vedno v velikih kadrovskih stiskah. Izmenoma nam je primanjkovalo stomatologov in sester ob stalnem deficitu zobotehnikov. V takšnih pogojih je bilo zelo težko organizirati službo, da bi delo po turnusih potekalo kar se da skladno. Da smo ob vseh težavah lahko oskrbovali občane v obeh občinah, pomeni, da smo se vedno spoprijemali z nemajhnimi problemi in težavami.

V letih 1955—65 smo postopoma urejali in odpirali ambulante po terenu. Steklo je delo v Cirkulnah, Juršincih, Podlehniku in

drugod. Prenovljeni in na novo opremljeni so bili prostori v Kidričevem. Razširjeni prostori v Ormožu so zagotavljali boljše delovne pogoje in kvalitetnejše zobozdravstveno varstvo.

Ob kadrovskem in prostorskem širjenju dejavnosti se je razvijalo tudi delavsko samoupravljanje v Zdravstvenem domu. Leta 1956 smo dobili v ZD prvi delavski svet, ki je odločal o vseh tekočih problemih oz. razvojnih usmeritvah.

Priprave za gradnjo novega objekta oz. celotnega ZD so trajale kar dve desetletji. Delali smo načrte, o njih razpravljali, jih spreminjali in jih zaradi pomanjkanja denarja popolnoma opustili. Ponovno smo začeli s pripravami, ko je bilo očitno, da je prostorska stiska za nadaljnje delo nevdržna. Etapna izgradnja ZD je bila edina realna odločitev. Tako je bil leta 1978 naš objekt kot drugi del I. faze dograjen, vendar neopremljen, finančna sredstva pa v celoti porabljena. Na pomoč nam je priskočila ena sama delovna organizacija v Ptujju tj. »Perutnina«, ki je opremila eno ordinacijo in pripadajoči del laboratorija. Nabavo vse ostale opreme nam je pod

ugodnimi kreditnimi pogoji omogočila tovarna medicinske opreme iz Novega Sada »Jugodent« in opremili smo 7 ordinacij za odrasle, 6 ordinacij za mladino in specialistično ortodontsko ambulanto.

V laboratoriju smo uredili 14 delovnih mest za zobotehnike. S tem so bili podani najosnovnejši pogoji, da je delo lahko steklo. Dopolnjevanje opreme pa nam slabo uspeva, ker grede vsa sredstva za odplačevanje kreditov. Kljub vsem težavam sta poleg omenjenega bili odprti še dve specialistični ambulanti, tj. specialistična pedontološka ambulanta in ambulanta za maksilofacialno kirurgijo.

Da smo pripeljali zobozdravstveno dejavnost do sedanje stopnje, smo se morali spopadati z velikimi težavami. Poleg že omenjenih kadrovskih in prostorskih težav smo bili vedno v velikem razkoraku med potrebami in možnostmi. Ni bilo lahko ob tolikšnih potrebah sprejeti vrstni red razvojnih in prioritarnih nalog. Delali smo strpno, z veliko mero optimizma in razumevanja, predvsem pa z enotno dogovorjeno in zastavljeno akcijo.

dr. Jožica Suhadolnik

Ob dnevu žensk

Leto je naokrog in zopet je pred nami 8. marec — mednarodni praznik žensk. Spet se bo orosilo marsikatero oko, ko bo slišati besede o pogumnih ženah, ki so prispevale velik delež pri uresničitvi ciljev naše NOV. Braji bo ponos na obrazu sleherne ženske ob trditvi, da so in da ves čas prispevajo enako kot moški k nenehnemu boju za vedno boljši jutri. Vsaki bo hitreje zatripalo srce ob besedah obljub, ki iz leta v leto krasijo vsak slavnosten govor, ob tem za ženske resnično pomembnem dnevu. Toda že jutri bo marsikje darovano cvetje ovenelo, prenekateri mož bo godrnjal s časopisom v roki, ko bo njegova življenjska sopotnica sklonjena nad goro umazane posode mirila otroke — naj že dajo mir, da bo očka lahko bral. Marsikatera tovarišica bo pri poklicnem delu naletela na odpor zgolj zato, ker je ženska. Nič kaj lepih pripomb bo deležna ženska, ki bo sama sedela v kakšni kavarni ob kavici. Enakopravnost žensk in moških je pri nas zagotovljena. Res je, da se sicer počasi, a zagotovo uveljavlja nova delitev dela tudi v družini. Ta delitev sledi znanju, nagnjenju in sposobnosti posameznika ne glede na spol. Ne moremo pa mimo ugotovitve, da je ta proces prepočasen — iz nekaj poglavitnih razlogov — še

vedno prisotna zastarela miselnost v marsikaterem okolju, prevelik razkorak med napisanimi in dejanskimi odnosi v vsakdanjem življenju, še vedno neprilagodeno varstvo otrok pogojem dela zdravstvenih delavk.

Vse dotlej, dokler bomo govorili eno in delali drugo, bodo napisane in izrečene besede o položaju žensk v naši družbi zgolj vsakoletna fraza, ki bo izbledela že na prvih žarkih pomladnega sonca.

Dokler bomo v praksi delili delo na moško in žensko, govorili o tem, kaj nekdo sme ali ne sme, ker je ženska, dokler bomo še na veliko uradnih obrazcev omenjali zgolj ime očeta (čeprav smo po drugi strani opredelili tudi samsko žensko z otrokom kot družino), dokler bomo pri vzgoji najmlajših ločevali igrače za deklice in fantke, bomo vedno znova že v naprej določili tak položaj žensk, katerega se me ženske pravzaprav otepamo. Ker ženske nismo več zgolj matere, temveč tudi delavke samoupravljalke in soustvarjalke celotnih družbenih odnosov, imamo vse pogoje, da bo tisto, kar je še ponekod danes le pisana beseda, že jutri povsod naša dejanska stvarnost.

Erika Trstenjak

Vsem sodelavkam
Zdravstvenega centra
iskreno
čestitamo k prazniku
8. martzu

Z izpolnitvijo pogojev za upokožitev so v letu 1982 odšli iz Zdravstvenega centra:

— TOZD Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj:
Škraber Ksenija, zdravstvena administratorica z zadolžitvijo
Erlač Jože, vodja pralnice
Pieteršek Silva, srednja medicinska sestra
Jurič Terezija, čistilka

— DSSS ZC:
Nadižar Fani, materialni knjigovodja

BILI SO DOBRI, TOVARIŠKI SODELAVCI.

(Nadaljevanje s 1. strani)

merjeno ukvarjala z organizacijo in spremljanjem delovnega procesa ter tudi tako izboljšala poslovanje.

V samoupravni normativni dejavnosti smo v preteklem letu sprejeli še zadnje potrebne samoupravne akte in temeljne organizacije ter delovno organizacijo dokončno registrirali. V Podravju so stekli tudi razgovori o nadaljnji samoupravni organiziranosti zdravstva, dogovorjena so bila nekatera vprašanja delitve dela (psihiatrija) in začetni razgovori o poglobljenem sodelovanju ter medsebojni pomoči zdravstvenih temeljnih organizacij Maribora ter Ptuja in Ormoža.

Materialni položaj delavcev v Zdravstvenem centru Ptuj — Ormož se je v letu 1982 bistveno izboljšal. Med letom so se delavci, na podlagi novega samoupravnega sporazuma in z ustrežno politiko razporejanja osebnih dohodkov, v povprečnem osebnem dohodku približali poprečju osebnih dohodkov zdravstvenih delavcev v SR Sloveniji. V začetku preteklega leta smo zastajali za več kot 20 %, sedaj tega ne moremo več trditi. V nekaterih temeljnih organizacijah urejajo že tudi nagrajevanje po rezultatih dela.

Načrtnost dela smo v preteklem letu uveljavili tudi pri delu delavcev s posebnimi pooblastili. Trije med njimi morajo, ali so morali, opravljati še tudi neposredna vodstvena dela v Delovni skupnosti skupnih služb ali sektorju, vendar ocenjujemo, da to delo v celoti gledano ni negativno vplivalo na opravljanje strokovnih nalog za katere so sicer zadovoljeni.

Svetovalac za strokovno medicinske zadeve (pomočnik direktorja) je bil imenovan s polovičnim delovnim časom šele koncem leta. Med letom je usklajeval strokovno medicinsko delo v zdravstvenem centru, posredoval pri strokovno medicinskih zadevah v občinskih zdravstvenih skupnostih, sosednjih zdravstvenih delovnih organizacijah in Univerzitetnem kliničnem centru. Usmerjal je prizadevanja vodstva zdravstvenega centra glede posameznih strokovnih vprašanj in vodil strokovni kolegij zdravnikov.

Svetovalka za vprašanja nege in oskrbe bolnikov (glavna medicinska sestra) je izdelala, posredovala in spremljala izvajanje zdravstvene vzgoje, svetovala pri organizaciji zdravljenja in nege bolnikov na domu, pripravila program pripravništva za medicinske sestre ter pripravila in vodila strokovne kolegije srednjih in višjih medicinskih sester. Z analizo in načrtovanjem zdravstvenih kadrov za leto 1982 je soustvarjala o svobodni menjavi dela med občinskimi zdravstvenimi skupnostmi in posameznimi TOZD. Pomembno je sodelovala še pri izdelavi projekcije kadrovskih potreb v Zdravstvenem centru Ptuj — Ormož do leta 2000 in strokovno vodila delo komisij za analitično oceno del in nalog. Kot delavka Delovne skupnosti skupnih služb je 9 mesecev pre-

teklega leta v polnem obsegu opravljala tudi dela in naloge vodje DSSS ter izvajala vrsto sprotne nalog, ki zadevajo področje nege in oskrbe bolnikov.

Vodja finačno računovodskega sektorja je poleg nalog neposrednega organizacijskega vodje najobsežnejšega sektorja DSSS skrbela za likvidnost vseh TOZD, pripravljala in posredovala mesečne in črtletne informacije o poslovanju, izdelala ter spremljala izvajanje letnega plana potrebnih deviznih sredstev za nabavo repromateriala (realiziran 65 %), spremljala in svetovala politiko gibanja osebnih dohodkov glede na resolucijske usmeritve, nadzirala izvajanje finančnih obveznosti investicij in investicijskih vzdrževanj ter pomagala komisijam TOZD pri realizaciji novih samoupravnih aktov o osebnem dohodku. Vodja FRS je vodstvom in samoupravnim organom TOZD in zdravstvenega centra tudi strokovno svetovala v vseh finančnih zadevah.

Vodja splošnega sektorja je spremljala delo v kadrovskega socialnem in splošnem oddelku, predvsem pa opravljala naloge in dela v pravnem oddelku. Tako je pred sodišči vodila zastopanje TOZD in izdelovala tožbe, predloge, ugovore itd., prav tako pa tudi pogodbe. V zvezi s stanovanjskim pogodbami je izvajala postopek zemljiško-knjižnih predlogov. Pri registerskem sodišču je urejala registracijo zdravstvenega centra in posameznih TOZD. Izdelala je osnutke samoupravnih aktov, ki so bili v razpravi v TOZD ter nudila zaposlenim delavcem zdravstvenega centra pravno pomoč. Prav tako je nadzorovala in opozarjala na zakonitost dela samoupravnih organov in strokovno pripravljala in vodila disciplinske postopke.

Poročilo o delu ter informacija o finančnem rezultatu prav gotovo dokazujeta, da lahko ugodno ocenimo poslovanje Zdravstvenega centra Ptuj — Ormož v letu 1982. Rezultati bi bili v posameznih TOZD še boljši, če bi samoupravni organi že v začetku poslovnega leta sprejeli nekatere ukrepe gospodarjenja, ki so jim bili predlagani, prav gotovo bi bilo tudi za izboljšanje strokovnega dela več časa, če bi si posamezni vodstveni delavci le bolj prizadevali za izboljšanje delovne discipline in delovne morale v posameznih oddelkih. Menimo tudi, da bo v prihodnje potrebno še bolj krepiti skupne in strokovne službe s kadri z visoko strokovno izobrazbo. Od strokovnih služb moramo bolj dosledno zahtevati, da prispevajo h kreiranju po sodobnih metodah, ne pa, da obstoječo organizacijo dela le spremljajo.

Prostori, kadri in oprema je v tem trenutku geslo delavcev Zdravstvenega centra Ptuj — Ormož. Menimo namreč, da le v ustreznih prostorih in s sodobno opremo ter z dovoljnim številom dobrih strokovnih kadrov lahko tudi v prihodnje zadovoljimo potrebe po modernih zdravstvenih storitvah.

Milan Jager

USMERITVE ZA AKTIVNOST ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE PRI OBRAVNAVANJU ZAKLJUČNIH RAČUNOV ZA LETO 1982

V zvezi sindikatov sprotne obravnavanju rezultatov gospodarjenja v organizacijah združenega dela dajemo posebno pozornost.

V akciji »zaključni računi za leto 1982« je za aktivnost določen naslednji rokovnik s fazami odločanja:

V mesecu februarju:
— poslovodni organ pripravi dokončne rezultate o poslovanju v preteklem letu, dodatne podatke o poslovanju v tekočem letu ter zagotovi vse podatke za odločanje o razporejanju dohodka,
— izvršni odbor OOZS oceni gradivo in organizira razpravo po sindikalnih skupinah,

— sindikalne skupine obravnavajo predlog razporeditve ustvarjenega dohodka po zaključnem računu,

— delavski svet oceni in da v javno razpravo gradiva in skliče zbor delavcev,

— samoupravna delavska kontrola obravnava gradivo, oceni upoštevanje internih in družbenih meril,

— poslovodni organ oblikuje predlog ukrepov, potrebnih za realizacijo plana tekočega leta,

— delavski svet sprejme zaključni račun, določi predlog razporeditve ustvarjenega dohodka po zaključnem računu,

— zbor delavcev sprejme razporeditev ustvarjenega dohodka po zaključnem računu in potrebne ukrepe za realizacijo plana tekočega leta,

— finančno računovodska služba do konca marca 1983, po sprejetih razporeditvi ustvarjenega dohodka po zaključnem računu pripravi končni obračun osebnega dohodka vsakega delavca, skladno s 135. in 136. členom zakona o združenem delu,

— samoupravna delavska kontrola nadzoruje uresničitev 135. in 136. člena zakona o združenem delu in po potrebi predlaga delavskemu svetu ukrepe.

Pri presojanju rezultatov gospodarjenja moramo v sindikatih zahtevati, poleg računovodskih, bilančnih prikazov stanja poslovanja, tudi poročila poslovodnih organov, s takšno vsebino, ki bo delavcu povedala:

— koliko se uresničuje njegova pravica, da v TOZD upravlja celotni prihodek, koliko je gospodar pogojev, sredstev in rezultatov svojega dela,

— v kolikšni meri se uveljavljajo samoupravni družbenoekonomski odnosi, dohodkovni odnosi pridobivanja dohodka, skupnega prihodka, svobodne menjave dela v tekoči in razširjeni »reprodukciji«, kot pogoja za uresničevanje ciljev gospodarske stabilizacije,

— koliko so se uresničili cilji, predvideni s sprejetimi planskimi dokumenti, upoštevajoč cilje gospodarske stabilizacije, sprejeti v sklepih in stališčih

družbenopolitičnih skupnosti (predvsem v zborih združenega dela), kot so:

— programi varčevanja z materialom, energijo, itd.,

— skrb za lastno finančno likvidnost,

— uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov razvoja (produktivnost dela, ekonomičnost, rentabilnost poslovanja, itd.),

— delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, upoštevajoč družbene usmeritve,

— boljše vrednotenje zdravstvenega dela, težjih pogojev dela, znanstveno raziskovalnega dela, kreativnega dela,

— v kolikšni meri je dosežena rast dohodka posledica rasti cen, v kolikšni meri pa kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja; ali se predlaga izločitev izjemnega dohodka; kolikšen delež povečanja rasti dohodka na osnovi inovacij, racionalizacij ali drugih oblik ustvarjalnega dela,

— kakšna je socialna in materialna varnost delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki.

V tistih TOZD, kjer bodo ugotovljene motnje v smislu 152. člena zakona o združenem delu (če delavci ne morejo zagotoviti sredstev za OD, za izboljšanje in razširjanje materialne osnove dela, ne dosejajo takšnih rezultatov svojega dela in poslovanja v TOZD) moramo sindikati zahtevati predložitev programa ukrepov za odpravo motenj.

Na osnovi predloženih poročil o poslovanju v letu 1982 morajo delavci tudi oceniti, koliko so bili spoštovani sprejeti dogovori, sporazumi, h katerim so pristopili za uravnavanje odnosov pri pridobivanju in razporejanju dohodka. Na osnovi te ocene morajo delavci opredeliti odgovornost poslovodnih organov, strokovnih služb ter tako pričeti uresničevati zahtevo po spoštovanju zakonitosti, sprejetih sporazumov in dogovorov in po potrebi sprejeti program ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti pri delu in poslovanju z družbenimi sredstvi.

OSNOVNE ORGANIZACIJE SINDIKATA MORAJO POSKRBE TI, DA BODO POSLOVNA POROČILA V SKLADU S TEMI USMERITVAMI, OBRAVNAVANA NA IZVRŠNIH ODBORIH ŠE PRED DOKONČNIM SPREJEMOM ZAKLJUČNIH RAČUNOV NA ZBORIH DELAVCEV TER DA SE BODO DO NJIH POLITIČNO OPREDILILI.

SVOJA STALIŠČA POSREDUJEJO DELAVSKIM SVETOM IN ZBOROM DELAVCEV. NA ENAK NAČIN POSLOVANJE PREDHODNO OCENIJO TUDI ORGANI SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE TER ZBOR delavcev SEZNANIJO S SVOJIMI UGOTOVITVAMI.

(po informacija Zveze sindikatov)

ZRCALO

GLASILO DELAVCEV
ZDRAVSTVENEGA CENTRA
PTUJ — ORMOŽ

LETO II.
ŠTEVILKA 1.
MESEC FEBRUAR

Ob osemdesetletnici rojstva dr. Jožeta Potrča

Od leta 1965 nosi naša bolnišnica ime po dr. Jožetu Potrču, sprejeta pa je pobuda delavcev zdravstvenega centra, da od 1. 4. 1983 poimenujemo delovno organizacijo Zdravstveni center Ptuj—Ormož po našem rojaku, človeku, ki je pomenil v obdobju med vojnama v ptujskem okraju glasnika komunizma, ki je opravljal po osvoboditvi mnoge politične funkcije socialistične Jugoslavije, in ne nazadnje — ki so ga odlikovale mnoge človeške vrline — humanost, skromnost, požrtvovalnost, skrb za male ljudi. Za preproste ljudi naših krajev je bil to njihov prijatelj, njihov legendarni zdravnik — bil je »naš Južek«.

Letos se spominjamo tega velikega moža še s posebno pozornostjo, saj mineva osemdeset let od njegovega rojstva. Bolj ko človek zasleduje njegovo življenje, njegov življenjski opus, tem bolj je prepričan o njegovi veličini, ki nam lahko pomeni v današnjem času kaži-

pot, kako je potrebno delati, kako se je potrebno žrtvovati.

O velikih ljudeh je vedno težko pisati. Težko zato, ker nikoli ne moreš dovolj učinkovito in objektivno prikazati delo velike osebnosti. Sicer v tem kratkem sestavku to tudi ni mogoče in tudi ni moj namen. Želim le opozoriti na nekatera dejstva iz Potrčevega življenja in dela, pri čemer pa se zavedam, da marsikaj ne bo napisanega.

Jože Potrč se je rodil 3. aprila 1903 v Vintarovcih pri Ptuj, umrl 4. oktobra 1963 v Ljubljani. Gimnazijo je končal v Ptuj, medicino študiral v Zagrebu, le zadnji rigoroz je opravil v Gradcu, kjer je promoviral julija 1928.

Njegova gimnazijska in študijska leta so bila leta njegovega družbenega zorenja. Prvo vojno je začutil kot nesmisel, nehumanost in takoj po končanem svetovnem požaru je ob gibanju poljskih delavcev, ob odmevih oktobrske socialistične

revolucije v naših krajih začutil krivice časa in odobral boj malih ljudi za obljubljeno agrarno reforma. Te krivice je mogel Potrč spoznavati neposredno v svoji domači okolici, v krajih ptujskega območja, ki so veljali za zaostale. Za komunizem ga je pridobil Franjo Žgeč, ki je zanesel v naše kraje ideje velikega Oktobra. V zagrebškem študentskem Klubu marksistov se je oplajal z marksistično filozofijo, ki je ob njegovih življenjskih spoznanjih postajala zanj zgodovinska nujnost.

ln 1924. leta je postal Potrč komunist; v Zagrebu je bil sprejet v KP. Tako je predstavljal potem enega od stebrov komunističnega gibanja v naših krajih, kjer se je začel odkrito spopadati s socialdemokratskimi stališči in s pridobivanjem posameznikov se je loteval razrednega osveščanja sicer skromno razvitega delavstva. V ta namen je začel širiti Delav-

ske-kmečki list in se aktivno vključil v delavsko izobraževalno društvo »Svoboda« v Ptuj. Njegovi načelni nastopi niso ostali skriti oblastem, kot denimo na predvolilnem shodu v gostilni »Beli križ« leta 1927, tako da so se pričenjali zanj sodni pregoni.

Svoje somišljenike je našel Potrč v dvajsetih letih pri nekaterih delavcih v ptujskih železniških delavnicah, predvsem v Ivanu Spolenjaku ter v enem od redkih intelektualcev — privržencev komunistični ideji — knjigovodji Ferdinandu Zechnerju v Ptuj.

Čas je že dopuščal, da je Potrč po svoji promociji leta 1928, skupaj s kovačem mariborskih železniških delavnic Ivanom Spolenjakom, ustanovil prvo partijsko celico v železniških delavnicah v Ptuj.

Potem, ko je stažiral v mariborski bolnišnici in na Higienem zavodu v Ljubljani, je novembra 1929 nastopil mesto

(Nadaljevanje na 2. strani)

K zaključku poslovnega leta 1982

Po ugodnih poslovnih rezultatih v preteklih letih in o sorazmerno ugodnih prostorskih zmogljivostih ambulant in bolnišnice, zgrajenih v 70-letih, smo si v zdravstvenem centru za leto 1982 zastavili kot ključne te le kratkoročne cilje:

- dvigniti kvaliteto zdravstvenih storitev v vseh TOZD,
- zaključiti poslovanje brez izgube,
- urediti osebne dohodke delavcev v zdravstvu,
- doseči racionalno organizacijo dela v vsaki TOZD in
- utrditi položaj Zdravstvenega centra Ptuj—Ormož kot pomembne zdravstvene delovne organizacije v Ptuj in Ormožu ter Podravju.

Tem ciljem smo se vse leto poskušali približati s samoupravnimi in družbenopolitičnimi aktivnostmi, prav tako pa tudi s prizadevanji poslovodnih organov in delavcev s posebnimi pooblastili ter končno z delom vseh delavcev zdravstvenega centra.

Menimo, da so bili v letu 1982 doseženi pomembni rezultati, v nekaterih primerih pa tudi zastavljeni cilji.

V zvezi s svobodno menjavo dela smo v Občinskih zdravstvenih skupnostih v Ptuj in Ormožu dogovorili z uporabniki zdravstvenih storitev izhodišča in kriterije, ki so bili primeren temelj, da so se vse temeljne organizacije lahko sporazumele o svobodni menjavi dela. Med bistvenimi izhodišči velja omeniti sporazum o zagotavljanju sredstev za amortizacijo osnovnih sredstev v polni višini, ki jo kot minimalno predvideva zakon. Pri nekaterih temelnjih organizacijah so prav ta sredstva, razporejena v skladu z veljavnimi predpisi, omogočila izvesti najnujnejša vzdrževalna dela v dotrajanih prostorih in ugodno zaključiti poslovno leto. Sporazum o združevanju sredstev amortizacije, ki ga v letu 1982 sicer še nismo izvajali, je vendarle postal jamstvo, ki je omogočilo začasno usmeriti namenska sredstva za

zdravstvene prostore osnovnega zdravstva v nabavo novega rentgenskega aparata. Z ureditvijo prostorov reševalne službe in zgradbe »infekcije« smo omogočili normalno delo mehanični delavnici in delu vodstva delovne organizacije. Zdravstveni center je v preteklem letu začel in končal najpomembnejša gradbena in obrtniška dela investicije — izgradnje Zdravstvene postaje v Majšperku.

V strokovnem medicinskem delu smo dajali poudarek na utrjevanju zastavljene organizacije dela v osnovnem zdravstvenem varstvu v Ptuj in Ormožu. Uspehi se kažejo v pomembnih rezultatih pri negi bolnikov na domu in širitvi dispanzerske dejavnosti v ptujski občini ter uspešnem konsolidiranju zdravstvenih kadrovske potreb v osnovnem zdravstvu v ormoški občini. Zadovoljive uspehe iz preteklih let smo zadržali tudi v zobozdravstvu. V bolnišnični dejavnosti smo znižali ležalno dobo pacien-

tov na najmanjšo še strokovno opravičljivo mejo v vseh specialističnih oddelkih in dogovorili dolgoročne kadrovske potrebe po zdravniških specialistih. Ob pomoči in sodelovanju sosednjih zdravstvenih delovnih organizacij bomo že letos lahko ponovno odprli v Ptuj in Ormožu nekatere specialistične ambulante.

V letu 1982 so bile izvedene tudi kadrovske spremembe v vodstvu nekaterih temeljnih organizacij in delovni organizaciji sami. V dveh TOZD, DŠSS in v Zdravstvenem centru so bili imenovani novi delavci k nalogam individualnih poslovodnih organov. V zdravstvenem centru je bil poleg tega imenovan še nov delavec za svetovalca za strokovne medicinske zadeve. V zvezi z novimi imenovanji je pomembno spoznanje samoupravnih organov večine TOZD naj njihovi poslovodni organi vendarle opravljajo ta dela poln delovni čas. To je prispevalo k temu, da so se vodstva TOZD več in bolj us-

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

sekundarija — volonterja v ptujski bolnišnici. Že ob novem letu pa so ga odpustili zaradi suma komunizma in naslednje leto je začel doma v Janežovcih (tja so se namreč Potrčevi preselili) opravljati privatno zdravniško prakso. Od tu ga je po slej vodila pot med njegove ljudi, od tu je odhajal k svojim partijskim tovarišem v bližnjo Novo vas pri Ptuj, od tod je neštokrat prihajal v Ptuj na mnoge ilegalne sestanke ter predavat v Ptujsko »Svobodo« ali v dvorano »Mladike«. Med ljudmi se je širil glas o čudežnem zdravniku, o dobrem človeku, o komunistu. Nastajajoča mlada revolucionarna generacija na ptujski gimnaziji, ki se je kalila v težkih časih politične in gospodarske krize v prvih tridesetih letih in med katero sodi tudi Dušan Kveder, ja zoznala v Potrču plemenitega človega in svojega voditelja. In res so ob njem zrastle mnogi komunisti iz Ptuj in okolice. Eden izmed nekdanjih ptujskih dijakov iz omenjene generacije je v jubilejnem 63. Izvestju ptujske gimnazije zapisal, da je bil dr. Potrč »vsestransko razgledan, skromen in preprost, delavski stvari pa tako vdan in zanjo tako požrtvovalen, da v doslednosti in strogosti do sebe nikdar ni popustil.« Zato je »imel neusahljivo moč, moč zgleada, ko je pridobival sodelavce za vdano opravljanje najtežjih nalog«. In čeprav je tedaj režim razglašal komuniste za ljudi brez moralnih vrednot in čeprav so pobožni ljudje nasedali taki propagandi, pa so »sodili o Južeku vsi brez razločka, da je dober človek. Cenili so ga kot zdravnika, ki vstane sredi noči in gre v vsakem vremenu tudi čez daljne griče k bolniku in računa le malo, neredko revežem celo nič.« Reči je potrebno, da je »Južek« zavestno hodil k svojim ljudem, tudi pozneje, ko je opravljal mnoge druge odgovorne naloge.

Naj mi bo dovoljeno citirati akademika prof. dr. Janeza Milčinskega, ki je v razpravi »O zdravniški etiki in skrbi za zdravo življenje« (v knjigi »O socialistični etiki in morali«) zapisal o dr. Potrču, da »moramo občudovati njegovo mnogostranost, posebno zavzetost, s katero se je loteval raznih problemov — pa naj je šlo za gibanje zoper alkoholizem, za nalogo Rdečega križa, za vprašanja zdravniške etike, splava ali spolne vzgoje.« — Iz življenjskih spoznanj zaostalosti in tragedij v svojih domačih krajih ga je gnala želja in nuja, da se beda in krivice tedanje družbe odstranijo, da se ustvari življenje, vredno slehernega človeka. V ideji komunizma je edino našel realno pot bodočnosti. Trideseta leta — čas porajajočega se fašizma in vzdigovanja ptujskega nemčurstva, čas narodnoobrambnih bojev, ki jih je vodila KP, so potrjevala revolucionarno razgibanost in širino partijskega dela. Ogromen prispevek k tej širini je prispeval prav dr. Potrč in zato dodajmo

še nekaj dogodkov z njegove življenjske poti.

V času najhujšega pregona komunistov v obdobju kraljeve diktature je bil Potrč določen za sekretarja nadomestnega pokrajinskega vodstva KP za Slovenijo, toda te dolžnosti ni opravljal dolgo. Po »provali«, ki je hudo prizadela komunistično gibanje na širšem slovenskem prostoru, je leta 1930 padel v zapor tudi Potrč in obsojen je bil na dve leti robije.

Po prihodu iz kaznilnice v Požarevcu in po razgovoru z Borisem Kidričem se je takoj ottil političnega dela. Verjetno je postal po ustanovitvi gimnazijske partijske celice leta 1933 okrajni sekretar, bil je »blesteč govornik in diskutant« v ptujski »Svobodi«, posvečal se je skrbi za mlade kadre, širil ilegalni tisk, pomagal pri organizaciji ljutomerskega shoda združene opozicije, skrival ilegalce in še bi mogli naštevati. V času, ko se je z vsem ognjem predal pripravam na revolucijo, je našel dragocenega tovariša in prijatelja v kmetu Jožetu Lacku. Njuno sodelovanje je bilo tako pristno, da bi lahko zapisali, kako v bistvu njuna imena simbolizirata boj zatiranih ljudskih množic na ptujskem območju, boj kmečko-delavskega gibanja.

Potrča tudi novo maltretiranje zagrebške policije, ko se je leta 1936 ponovno znašel v zaporu, ni zlomilo. Brez dokazov in brez priznanj so ga morali izpustiti. Kot pravi revolucionar je dr. Potrč nadaljeval s svojim revolucionarnim delom.

Leta 1939 je bil izvoljen za sekretarja ptujskega okrožja KP, istega leta sta se z Lackom pridružila podpisnikom razglasa ZDLS »Kaj hočemo« in na 3. partijski konferenci v Vinjem nad Dolskim junija 1940 sta bila oba izvoljena v CK KPS. Od srede januarja do 27. marca 1941 je dr. Potrč kot mobiliziranec, skupaj z nekaterimi znanimi komunisti, preživel v vojaškem delovnem taborišču Medjurečje pri Ivanjici. Taboriščniki — komunisti so dosegli ustanovitev ambulante, v kateri je ordiniral dr. Potrč. Zdravil je tudi okoliške kmete in s svojim delom pri njih razbijal namerno vrženo sodbo, da so taboriščniki sovražniki Jugoslavije.

Po vrnitvi domov se je ob izbruhu vojne v skladu s partijsko direktivo javil v vojsko in kot vojak doživel njeno klavarno razsulo. Ko potem v Ljubljani ni dobil partijske zveze, je odpotoval domov, toda v Celju so Nemci zajeli vračajoče se jugoslovanske vojake. Dr. Potrča so odpeljali v ujetništvo v Muhlberg ob Labi, kjer je ob zdravljenju vojnih ujetnikov ponovno prišla na dan njegova človečnost. Pomembno je bilo tudi njegovo tamkajšnje politično delo, saj je bilo potrebno pri večini jugoslovanskih ujetnikov razbijati mit o kralju in o Draži Mihajloviču ter razrajsnjevati pomen narodnoosvobodilnega gibanja v Jugoslaviji. V taborišču je dr. Potrč hudo zbolel in ko je okreval, se je v taborišču ponovno vključil v delo kot zdravnik. Bilo je to že ob kon-

cu vojne. Takoj po osvoboditvi je delal v več repartijskih bazah. In tedaj je bil pobudnik pisma tovarišu Titu, ko je 3.000 vojnih ujetnikov in internirancev priložilo za čimprejšnjo vrnitev domov, da bi sodelovali pri graditvi nove Jugoslavije.

Po vrnitvi domov je dr. Potrč opustil zdravniško prakso. Pricenjal se je njegovo široko politično delo, ko je opravljal vrsto dolžnosti doma, ko je predstavljal državo na mednarodnem prizorišču, med drugim na zasedanju Mednarodne konference dela v Ženevi. Kot pobudnik sodelovanja med narodi in družbenimi sistemi je uspešno vodil Društvo SRS za Združene narode in rad pomagal vodstvu Mladinskih klubov OZN. Njegovih številnih funkcij doma ni moč naštetih. Naj navedem le nekatere: minister za prosveto, predsednik Sveta za zdravstvo in socialno politiko, član Izvršnega sveta LRS, zvezni poslanec, član IS CK ZKS, član CK ZKJ itd. Ob vsem tem ne gre prezreti njegovega širokega teoretičnega dela, njegovih razmišljanj, polemik, prispevkov v raznih časnikih, časopisih in zbornikih. Potrč predvsem ob-

ravnava temeljne značilnosti socialistične etike in morale, zdravniško etiko, vzroke socialnih bolezni, alkoholizem in splav, odnose med ljudmi, zlasti med spoloma, vprašanja sodobne družine, socialistično vzgojo otrok in mladine, odnose med narodi, odnos politike do etike. Obsežni zbornik Potrčevih spisov in tudi razprav o njem pod naslovom »O socialistični etiki in morali« zgovorno potrjuje obsežnost dela in veličino duha tega čudovitega človeka. Njegovo življenje je ugasnilo pred manj kot dvema desetletjema. Življenja res ni več, ostal pa je ogromen opus, ki ga bo potrebno še proučevati, iz katerega se bo moč še marsičesa naučiti. Prepričan sem, da bo tudi razgovor za »okroglo mizo«, ki ga pripravljamo v bolnišnici s pomočjo Zgodovinskega društva in Komisije za proučevanje zgodovine ZK pri OK ZKS Ptuj v mesecu aprilu, to je ob Potrčevi 80-letnici, prinesel dragocene podatke o njegovem doprinosu k razvijanju humanih odnosov med ljudmi. Želimo si, da bi postale Potrčeve zamisli življenjska realnost sodobnega sveta.

dr. Lojze Arko

Občni zbor slovenskega zdravniškega društva Ptuj - Ormož

25. februarja 1983 se bomo zdravniki in stomatologi Zdravstvenega centra Ptuj — Ormož, ki smo člani Slovenskega zdravniškega društva Ptuj — Ormož, zbrali na rednem letnem občnem zboru. Tokrat bo ta potekal v novi jeditnici TOZD bolnice dr. Jožeta Potrča Ptuj.

Od 112 zdravnikov in stomatologov, zaposlenih v Zdravstvenem centru Ptuj — Ormož, jih je 79 včlanjenih v zdravniško društvo. Naša želja pa je, da bi nam se pridružilo še ostalih 33 kolegov, ki doslej še niso bili člani društva. Skoraj vsak mesec prireja društvo sestanke, na katerih obravnavamo zanimive strokovne in organizacijske teme.

Na svojem rednem občnem zboru pa bomo pregledali in ocenili delo društva v minulemu letu. O rezultatih dela bodo poročali predsednik društva doc. dr. Jože Neudauer, tajnica dr. Jožica Vrečko in blagajničarka dr. Tončka Potočnik. Nato nam bo prim dr. Jože Mrgole razložil novitete iz zakona o zdravstvenem varstvu. Menimo, da je prav in potrebno o tem seznaniti člane društva — izvajalce, da bi se olajšalo naporno delo ob bolniku z dobrim poznavanjem mnogih bolj ali manj obetavnih sprememb pri izvajanju in vrednotenju zdravstvenih storitev.

Razpravljali bomo tudi o bližajočem se 120. rednem srečanju slovenskih zdravnikov, ki bo 13. in 14. maja 1983 v Celju in na katerem bodo sodelovali 3 delegati našega društva. To srečanje

ima letos dve temi: obravnavalo bo problem zdravniške etike ter delo in vpliv zdravnika v njegovem okolju. Obe temi sta zelo pomembni v današnjem času, ko vedno bolj prihaja do izraza deprofesionalizacija zdravniškega poklica. Vendar upamo, da bomo v zmedri raznih stisk in zagat, ki jih medicini nastavljajo razna eksperimentiranja v zdravstvu, vendarle našli pravo in pametno pot — predvsem v korist našega bolnika.

Kot vsako leto, bomo tudi na tem občnem zboru počastili pomembne življenjske jubileje naših članov, ki so jih dosegli v času od zadnjega občnega zbora. Letos bomo čestitali z najboljšimi željami dr. Franu Brumnu ob njegovi 80-letnici, dr. Mozetiču ob njegovi 70-letnici ter dr. Ljubi Neudauer in dr. Emilu Vengustu ob njuni 60-letnici. Vsi naši slavljenici bodo prejeli tudi skromna knjižna darila.

Občni zbor Slovenskega zdravniškega društva Ptuj — Ormož pa bomo zaključili z družabnim srečanjem, ko se navadno v prijetnem tovariškem vzdušju, ob dobri domači kapljici razvežejo jeziki in razrešijo tudi mnogi, na videz nerešljivi problemi.

Upamo torej, da bomo zdravniki in stomatologi, združeni v Slovenskem zdravniškem društvu Ptuj — Ormož na svojem letnem občnem zboru tudi letos našli kar največ pozitivnih smernic za uspešno in še boljše delo v bodoče.

dr. Aljoša Planinšek

Poslovno poročilo

Poslovni rezultati Zdravstvenega centra Ptuj—Ormož, ki so zbrani na osnovi rezultatov poslovanja petih temeljnih organizacij in delovne skupnosti skupnih služb, kažejo relativno zadovoljive finančne rezultate, če jih primerjamo z enakim obdobjem lanskega leta, saj so indeksi rasti glavnih finančnih kategorij dokaj visoki.

Tako je indeks rasti celotnega prihodka, ki znaša 492.885 tisoč din, porasel na enako obdobje lanskega leta za 27 ind. poenov, glede na plan pa je dosežen za 3 ind. poene več kot je bilo planirano.

Porabljena sredstva v znesku 164.401 tisoč din so prekoračile vse predvidene okvire, saj so odvisne od rasti cen, ki pa so močno presegle z resolucijo začetno raven. Glede na enako obdobje lanskega leta so se povečale za 34 ind. poenov, plan pa je bil presežen s 6 ind. poeni. V strukturi celotnega prihodka zavzemajo 33 procentov, v lanskem letu pa so bila v strukturi celotnega prihodka zastopana z 31 procenti.

Po poudarjenosti najpomembnejši stroški — porabljene surovine in material — so se povečali za 30 procentov, kljub varčevanju z materialom in zdravi zaradi manjše ponudbe oziroma pomanjkanja na tržišču.

Povečanje porabljenih sredstev in njihova udeležba v celotnem prihodu po posameznem TOZD je naslednja:

TOZD	Indeks rasti	Delež v celotnem prihodu
Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj	140	25
Zdravstvena postaja Ormož	157	26
Zobozdravstvena služba Ptuj	142	30
Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj	126	39
Psihiatrični oddelek Ormož	142	35
DSSS	194	20

Podatki kažejo, da imajo porabljena sredstva v bolnišnicah znatno večji delež kot v ostalih TOZD, kar se odraža na uspešnosti poslovanja in tudi pri povprečnih osebnih dohodkih, ki so v bolnišnicah praviloma nižji kot v ostalih TOZD.

Dohodek v znesku 328.484 tisoč din je bil dosežen s 24 ind. poeni, glede na plan pa presežen za 2 ind. poena.

Po posameznem TOZD je indeks rasti naslednji:

TOZD	Indeks rasti	Delež v celotnem prihodu
Osnovno zdravstveno varstvo	122	75
Zdravstvena postaja Ormož	127	74
Zobozdravstvena služba Ptuj	123	70
Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj	124	61
Psihiatrični oddelek Ormož	128	65
DSSS	118	80

Obveznosti iz dohodka v znesku 75.655 tisoč din so porastle s 25 ind. poeni in niso za 2 ind. poena dosegla planirane zneske. Največji porast je zabeležen pri TOZD Psihiatrični oddelek Ormož, najmanjši pa pri DSSS, to pa iz razloga, ker je ta kategorija strogo vezana na doseženi dohodek in osebne dohodke.

Čisti dohodek v znesku 252.829 tisoč din je porasel za 23 ind. poeni in je tudi glede na plan presežen s 3 ind. poeni.

Po posameznih TOZD je porast naslednji:

TOZD	Indeks rasti	Delež v dohodu
Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj	124	77
Zdravstvena postaja Ormož	126	75
Zobozdravstvena služba Ptuj	123	75
Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj	123	77
Psihiatrični oddelek Ormož	126	77
DSSS	118	85

Osebnih dohodkov v znesku 219.210 tisoč din so se v masi povečali za 125,70 procenta in so v mejah resolucijskih načel. Povprečni bruto osebni dohodek na zaposlenega pa se je povečal za 24 procentov in znašal letos 17.598 din, lani pa je znašal 14.222 din.

Za neto osebne dohodke je bilo porabljeno 159.362 tisoč din ali 25 procentov več sredstev kot lansko leto.

Povprečni neto osebni dohodek znaša 12.794 din, v lanskem letu pa je znašal 10.419 din.

Po posameznem TOZD je bil izplačan naslednji povprečni neto osebni dohodek:

TOZD	Neto OD v letu 1982	Ind. poveč. na leto 1981
Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj	13.677	120
Zdravstvena postaja Ormož	13.375	125
Zobozdravstvena služba Ptuj	13.618	124
Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj	12.411	124
Psihiatrični oddelek Ormož	11.812	125
DSSS	12.956	117

Po TOZD so deleži sredstev za osebne dohodke za delo daljše od polnega delovnega časa v skupnih sredstvih za osebne dohodke razvidni iz naslednje preglednice iz katere lahko

Zveza komunistov v ZC Ptuj — Ormož

V lanskem letu je bilo potrebno, da komunisti v Jugoslaviji uskladimo interese in začrtamo smernice nadaljnega razvoja, za kar se moramo z vsemi silami tudi boriti. Tudi mi komunisti v ZC smo se 27. 1. 1983 sestali na ustanovnem sestanku stalne akcijske konference ZK. V tem ok-

	1981	1982
Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj	17 %	11 %
Zdravstvena postaja Ormož	14 %	12 %
Zobozdravstvena služba Ptuj	5 %	6 %
Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj	13 %	12 %
Psihiatrični oddelek Ormož	5 %	5 %

ugotovimo, da se je delo preko polnega delovnega časa, predvsem z uvajanjem izmenskega dela, pa tudi z nekoliko večjim številom zaposlenih skoraj povsod zmanjšalo. Povprečno število zaposlenih v Zdravstvenem centru Ptuj—Ormož na podlagi delovnih ur pa se je povečalo za 2 procenta in je število zaposlenih po TOZD naslednje:

TOZD	Zaposleni 1982	Zaposleni 1981	Ind. na leto 1981
Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj	192	192	100
Zdravstvena postaja Ormož	78	74	105
Zobozdravstvena služba Ptuj	93	94	99
Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj	484	472	103
Psihiatrični oddelek Ormož	121	118	103
DSSS	70	71	99

Ostane sredstev za sklade znaša 33.619 tisoč din in je za 10 ind. poenov večji od lanskega leta. Po posameznem TOZD je zaradi manjšega čistega dohodka in izplačanih sredstev za osebne dohodke različen. Pri vseh temeljnih organizacijah, razen pri Bolnici Ormož, pa so ta sredstva presegle lanskega leta maso. Porast je naslednji:

Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj	124 %
Zdravstvena postaja Ormož	109 %
Zobozdravstvena služba Ptuj	120 %
Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj	98 %
Psihiatrični oddelek Ormož	114 %
DSSS	125 %

Navedeni ostanek sredstev se bo ob razpravah zaključnega računa za leto 1982 razporedil za določene namene:

- rezervni sklad
- sklad skupne porabe — redni (regresi, jubilejne nagrade...)
- sklad skupne porabe — stanovanjski
- poslovni sklad in
- del sredstev za druge določene namene

Tončka Kosi

usklajevanja razvoja, sprejemanje skupnega plana in združevanje sredstev za njegovo realizacijo; dogovarjali se bomo o usmerjanju delovnega procesa in povezovanju skupnih interesov; ocenjevali bomo splošne pogoje in učinkovitost poslovanja ter sprjemali skupne ukrepe za odpravo slabosti; določali bomo cilje poslovne politike; dogovarjali se bomo o načinu menjave medsebojnih, zlasti dohodkovnih odnosih; krepili družbeno samozaščito in uresničevali cilje SLO; dogovarjali se bomo o razvijanju sistema informiranja; dogovarjali o delovanju delegatskega sistema; o razvijanju odgovornosti komunistov in OO do kadrovske politike v lastnem okolju in uveljavljanja načel v praksi; dogovarjali se bomo o uveljavljanju in gospodarjenju z živim in minulim delom; prizadevali si bomo in ukrepali za večjo produktivnost dela in stimulacijo znanja in kvalifikacij kot pogojev za boljše in produktivnejše delo, skrbeli za usmerjeno izobraževanje in inovacije in ne nazadnje težili k ustreznemu nagrajevanju po delu in rezultatih dela.

Kot člani ZK moramo odpirati dolgoročne perspektive ter se vsakodnevno spopadati z vsemi ovirami, ki so tem perspektivam naproti, voditi moramo idejno politični boj za uveljavitev socialističnega samoupravljanja v praksi. Razvoj vodi v enotno zdravstvo Podravja, zato moramo biti kritični do pragmatičnih odločitev v ožjem okolju, enotni moramo biti v tem, da se izogibamo kratkoročnim rešitvam, ki onemogočajo razvoj samoupravnih socialističnih odnosov in jih celo zanikajo.

Na 1. akcijski konferenci smo govorili o perečih vprašanjih poslovanja naše DO, o slabšem družbeno-ekonomskem položaju naših delavcev napram že ostalim DO v zdravstvu regije ter SRS, o gospodarjenju v letošnjem letu. Bili smo načelni, naslednjič bomo konkretni, ustavili se bomo ob vsakem vprašanju ter z našo aktivnostjo poskrbeli, da bo delavski razred uresničil razvojne naloge v skladu s smerjo razvoja socialističnih samoupravnih odnosov na področju zdravstva.

Izvolili smo tudi predsedstvo, ki bo skrbelo za uresničevanje zadanih nalog.

Za prvega predsednika je bil izvoljen tovariš Bojan Šinko, iz TOZD Psihiatrični oddelek Ormož za člana pa:

— Tatjana Kolar, Vilma Kac, iz TOZD Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj;

— Nikolija Ripak, Anka Hanželič, iz TOZD ZP Ormož;

— Cvetka Potočnik, Zdenko Antonovič, iz TOZD Zobozdravstvena služba Ptuj;

— Milan Golc, Danica Džerič, iz TOZD Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj;

— Danica Korošec, Ivan Anderlič, iz TOZD Psihiatrični oddelek Ormož;

— Liljana Obrar, Ciril Murko, iz DSSS ZC;

— Jože Janžekovič, predstavnik OK ZKS Ptuj

— Mirko Novak, predstavnik OK ZKS Ormož. Bojan Šinko

Finančni kazalci v DO ZC

Elementi	ZC skupaj	Osnovno zdrav. var.	Zdrav. postaja Ormož	Zobozdrav. služba Ptuj	Bolnica Ptuj	Psihiatr. Ormož	DSSS
Real. 1981	388.280	70.980	26.399	34.686	191.698	44.947	19.570
I. Celotni prihodek plan 1982	478.870	82.021	34.276	42.825	238.536	57.245	23.967
real. 1982	492.885	89.562	35.253	44.482	239.006	59.614	24.968
real. 81 : 82	127 %	126 %	134 %	128 %	125 %	133 %	128 %
plan 82 : real. 82	103 %	109 %	103 %	104 %	100 %	104 %	104 %
real. 1981	123.100	16.272	5.819	9.240	74.636	14.569	2.564
II. Porabljena sredstva plan 1982	155.584	18.960	8.328	11.862	93.618	19.231	3.585
real 1982	164.401	22.745	9.159	13.154	93.735	20.635	4.973
real. 81 : 82	134 %	140 %	157 %	142 %	126 %	142 %	194 %
plan 82 : real. 82	106 %	120 %	110 %	111 %	100 %	107 %	139 %
real. 1981	265.180	54.708	20.580	25.446	117.062	30.378	17.006
III. Dohodek plan 1982	323.286	63.061	25.948	30.963	144.918	38.014	20.382
real 1982	328.484	66.817	26.094	31.328	145.271	38.979	19.995
real. 81 : 82	124 %	122 %	127 %	123 %	124 %	128 %	118 %
plan 82 : real. 82	102 %	106 %	101 %	101 %	100 %	102 %	98 %
real. 1981	60.298	12.911	5.052	6.318	26.695	6.692	2.630
IV. Obveznosti iz dohod. plan 1982	76.913	15.175	6.543	7.803	34.388	9.645	3.359
real. 1982	75.655	15.149	6.453	7.866	33.969	9.131	3.087
real. 81 : 82	125 %	117 %	128 %	124 %	127 %	136 %	117 %
plan. 82 : real. 82	98 %	100 %	99 %	101 %	99 %	95 %	92 %
real. 1981	204.882	41.797	15.528	19.128	90.367	23.686	14.376
V. Čisti dohodek plan 1982	246.373	47.886	19.405	23.160	110.530	28.369	17.023
real. 1982	252.829	51.668	19.641	23.462	111.302	29.848	16.908
real. 81 : 82	123 %	124 %	126 %	123 %	123 %	126 %	118 %
plan 82 : real. 82	103 %	108 %	101 %	101 %	101 %	105 %	99 %
real. 1981	174.250	35.712	13.247	16.790	77.269	18.493	12.739
VI. Osební dohodki plan 1982	215.883	42.273	17.304	20.389	96.852	23.879	15.186
real. 1982	219.210	44.139	17.145	20.660	98.487	23.911	14.868
real. 81 : 82	126 %	124 %	129 %	123 %	127 %	129 %	117 %
plan 82 : real. 82	102 %	104 %	99 %	101 %	102 %	100 %	98 %
VII. Razpoložljiva sredstva za 81	30.632	6.085	2.281	2.338	13.098	5.193	1.637
— sklade: rezervni 1982	33.619	7.529	2.496	2.802	12.815	5.937	2.040
sklad skupne porabe: ind. stanovanjske in redni	110 %	124 %	109 %	120 %	98 %	114 %	125 %
VIII. Povprečni bruto OD 1981 na zaposlenega 1982	14.222	15.499	14.918	14.884	13.642	13.060	14.952
real. 1982	17.598	19.058	18.317	18.512	16.957	16.468	17.483
real. 81 : 82	124 %	123 %	123 %	124 %	124 %	126 %	117 %
IX. Povprečni že izplačan 1981 neto OD na zaposl. 1982 mesečno	10.419	11.400	10.727	10.975	10.008	9.445	11.054
neto OD na zaposl. 1982	12.794	13.677	13.375	13.618	12.411	11.822	12.956
mesečno	123 %	120 %	125 %	124 %	124 %	125 %	117 %

PODARJENA SREDSTVA ZA IZGRADNJO BOLNIŠNICE V LETU 1982

Priimek in ime	Naslov	Znesek
Bardun Melita	Cmureška cesta 26, Lenart	10.000,00
Skrbinšek Janez	Zg. Hajdina 59	500,00
Novak Rudi	Keleminova 3, Ptuj	1.000,00
Gašperič Marica	Ptuj	500,00
Rauter Danica	Gregorčičeva 3, Maribor	1.000,00
Zdrav. društvo bolnice	Ptuj	2.850,00
Osnovna šola Tone Žnidarič	Ptuj	3.000,00
Klub zbiralcev značk	Ptuj	1.657,00
Skupne službe SIS DD občine Ptuj	Ptuj	1.000,00
OO sindikata	Ptuj	3.500,00
Občinski sindikalni svet		
Skrbinšek Janez	Zg. Hajdina 59	1.000,00
Člani kluba upokojencev	Ptuj	1.350,00
Skrbinšek Janez	Zg. Hajdina 59	500,00
Podarjene obveznice za ceste bivših delav. bolnice	Ptuj	4.583,30
	SKUPAJ:	32.440,30

Razvoj zdravstvenega centra Ptuj-Ormož

Javna zobozdravstvena služba ima svoje korenine v NOB, saj je bila ustanovljena junija 1942. leta. Iz teh zasnov je začela z delom v Ptujju takoj po osvoboditvi leta 1945 prva »Javna zobna ambulanta«, in sicer z eno samo ordinacijo (bivša ordinacija dr. Ocvirka) v Zelenikovi ulici. Sam dr. Ocvirk je takrat vodil dejavnost do leta 1947. S preselitvijo v Čučkovo hišo leta 1947 beležimo večji razmah dejavnosti, ko smo že imeli 3 ordinacije s štirim stoli in zobotehnični laboratorij. Pod vodstvom dr. Vinka Brenčiča — starejšega je potekalo že širše organizirano delo, čerav z zelo skromno opremo in instrumentarijem. Oprema je bila državna imovina in njen izvor sega v začetek predvojne Jugoslavije. Razen ambulanta v Ptujju so bile še ambulante v Ormožu in Kidričevem, od leta 1953 dalje pa še v Majšperku. Vsega je delalo na območju obeh občin 6 zobnih terapevtov.

Večji razvoj dejavnosti lahko zasledimo po letu 1959, ko smo se preselili v Krempljevo ulico in se razširili v 5 ordinacijskih prostorov in pridobili večji laboratorij.

Preventivna zobozdravstvena dejavnost je dobila leta 1952 nekaj opreme od UNICEF organizacije in začela z delom samo 3-krat tedensko. Delo se je nadaljevalo v utesnjenih prostorih, dokler nismo adaptirali stanovaljskih prostorov in pridobili 2 ordinaciji, prav tako v Krempljevi ulici.

Ves čas od leta 1952 dalje je potekala ortodontska dejavnost kot spremljajoči del estalih dejavnosti. Redna ortodontska ordinacija s polnim delovnim časom je stekla leta 1964.

Ob tem, da smo se prostorsko širili in ustvarjali pogoje za boljše delo in več dela, smo bili vedno v velikih kadrovskih stiskah. Izmenoma nam je primanjkovalo stomatologov in sester ob stalnem deficitu zobotehnikov. V takšnih pogojih je bilo zelo težko organizirati službo, da bi delo po turnusih potekalo kar se da skladno. Da smo ob vseh težavah lahko oskrbovali občane v obeh občinah, pomeni, da smo se vedno spoprijemali z nemajhnimi problemi in težavami.

V letih 1955—65 smo postopoma urejali in odpirali ambulante po terenu. Steklo je delo v Cirkulanh, Juršincih, Podlehniku in

drugod. Prenovljeni in na novo opremljeni so bili prostori v Kidričevem. Razširjeni prostori v Ormožu so zagotavljali boljše delovne pogoje in kvalitetnejše zobozdravstveno varstvo.

Ob kadrovskem in prostorskem širjenju dejavnosti se je razvijalo tudi delavsko samoupravljanje v Zdravstvenem domu. Leta 1956 smo dobili v ZD prvi delavski svet, ki je odločal o vseh tekočih problemih oz. razvojnih usmeritvah.

Priprave za gradnjo novega objekta oz. celotnega ZD so trajale kar dve desetletji. Delali smo načrte, o njih razpravljali, jih soreninjali in jih zaradi pomanjkanja denarja popolnoma opustili. Ponovno smo začeli s pripravami, ko je bilo očitno, da je prostorska stiska za nadaljnje delo nevdržna. Etapna izgradnja ZD je bila edina realna odločitev. Tako je bil leta 1978 naš objekt kot drugi del I. faze dograjen, vendar neopremljen, finančna sredstva pa v celoti porabljena. Na pomoč nam je priskočila ena sama delovna organizacija v Ptujju tj. »Perutnina«, ki je opremila eno ordinacijo in pripadajoči del laboratorija. Nabavo vse ostale opreme nam je pod

ugodnimi kreditnimi pogoji omogočila tovarna medicinske opreme iz Novega Sada »Jugodent« in opremili smo 7 ordinacij za odrasle, 6 ordinacij za mladino in specialistično ortodontsko ambulanto.

V laboratoriju smo uredili 14 delovnih mest za zobotehnike. S tem so bili podani najosnovnejši pogoji, da je delo lahko steklo. Dopolnjevanje opreme pa nam slabo uspeva, ker grede vsa sredstva za odplačevanje kreditov. Kljub vsem težavam sta poleg omenjenega bili odprti še dve specialistični ambulanti, tj. specialistična pedontološka ambulanta in ambulanta za maksilofacialno kirurgijo.

Da smo pripeljali zobozdravstveno dejavnost do sedanje stopnje, smo se morali spopadati z velikimi težavami. Poleg že omenjenih kadrovskih in prostorskih težav smo bili vedno v velikem razkoraku med potrebami in možnostmi. Ni bilo lahko ob tolikšnih potrebah sprejeti vrstni red razvojnih in prioritarnih nalog. Delali smo strpno, z veliko mero optimizma in razumevanja, predvsem pa z enotno dogovorjeno in zastavljeno akcijo.

dr. Jožica Suhadolnik

Ob dnevu žensk

Leto je naokrog in zopet je pred nami 8. marec — mednarodni praznik žensk. Spet se bo orosilo marsikatero oko, ko bo slišati besede o pogumnih ženah, ki so prispevale velik delež pri uresničitvi ciljev naše NOV. Brati bo ponos na obrazu sleherne ženske ob trditvi, da so in da ves čas prispevajo enako kot moški k nenehnemu boju za vedno boljše jutri. Vsaki bo hitreje zatripalo srce ob besedah obljub, ki iz leta v leto krasijo vsak slavnosten govor, ob tem za ženske resnično pomembnem dnevu. Toda že jutri bo marsikje darovano cvetje ovenelo, prenekateri mož bo godrnjal s časopisom v roki, ko bo njegova življenjska sopotnica sklonjena nad goro umazane posode mirila otroke — naj že dajo mir, da bo očka lahko bral. Marsikatera tovarišica bo pri poklicnem delu naletela na odpor zgolj zato, ker je ženska. Nič kaj lepih pripomb bo deležna ženska, ki bo sama sedela v kakšni kavarni ob kavi. Enakopravnost žensk in moških je pri nas zagotovljena. Res je, da še sicer počasi, a zagotovo uveljavlja nova delitev dela tudi v družini. Ta delitev sledi znanju, nagnjenju in sposobnosti posameznika ne glede na spol. Ne moremo pa mimo ugotovitve, da je ta proces prepočasen — iz nekaj poglavitnih razlogov — še

vedno prisotna zastarela miselnost v marsikaterem okolju, prevelik razkorak med napisanimi in dejanskimi odnosi in vsakdanjem življenju, še vedno neprilagojeno varstvo otrok pogojem dela zdravstvenih delavk.

Vse dotlej, dokler bomo govorili eno in delali drugo, bodo napisane in izrečene besede o položaju žensk v naši družbi zgolj vsakoletna fraza, ki bo izbledela že na prvih žarkih pomladnega sonca.

Dokler bomo v praksi delili delo na moško in žensko, govorili o tem, kaj nekdo sme ali ne sme, ker je ženska, dokler bomo še na veliko uradnih obrazcev omenjali zgolj ime očeta (čeprav smo po drugi strani opredelili tudi samsko žensko z otrokom kot družino), dokler bomo pri vzgoji najmlajših ločevali igrače za deklice in fantke, bomo vedno znova že v naprej določili tak položaj žensk, katerega se me ženske pravzaprav otepmo. Ker ženske nismo več zgolj matere, temveč tudi delavke samoupravljalke in soustvarjalke celotnih družbenih odnosov, imamo vse pogoje, da bo tisto, kar je še ponekod danes le pisana beseda, že jutri povsod naša dejanska stvarnost.

Erika Trstenjak

Vsem sodelavkam
Zdravstvenega centra
iskreno
čestitamo k prazniku
8. martzu

Z izpolnitvijo pogojev za upokožitev so v letu 1982 odšli iz Zdravstvenega centra:

- TOZD Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj:
Škraber Ksenija, zdravstvena administratorica z zadolžitvijo
Erlač Jože, vodja pralnice
Pieteršek Silva, srednja medicinska sestra
Jurič Terezija, čistilka
- DSSS ZC:
Nadižar Fani, materialni knjigovodja

BILI SO DOBRI, TOVARIŠKI SODELAVCI.

(Nadaljevanje s 1. strani)

merjeno ukvarjala z organizacijo in spremljanjem delovnega procesa ter tudi tako izboljšala poslovanje.

V samoupravni normativni dejavnosti smo v preteklem letu sprejeli še zadnje potrebne samoupravne akte in temeljne organizacije ter delovno organizacijo dokončno registrirali. V Podravju so stekli tudi razgovori o nadaljnji samoupravni organiziranosti zdravstva, dogovorjena so bila nekatera vprašanja delitve dela (psihiatrija) in začetni razgovori o poglobljenem sodelovanju ter medsebojni pomoči zdravstvenih temeljnih organizacij Maribora ter Ptuja in Ormoža.

Materialni položaj delavcev v Zdravstvenem centru Ptuj — Ormož se je v letu 1982 bistveno izboljšal. Med letom so se delavci, na podlagi novega samoupravnega sporazuma in z ustreznim politiko razporejanja osebnih dohodkov, v povprečnem osebnem dohodku približali poprečju osebnih dohodkov zdravstvenih delavcev v SR Sloveniji. V začetku preteklega leta smo zaostajali za več kot 20 %, sedaj tega ne moremo več trditi. V nekaterih temeljnih organizacijah urejajo že tudi nagrajevanje po rezultatih dela.

Načrtnost dela smo v preteklem letu uveljavili tudi pri delu delavcev s posebnimi pooblastili. Trije med njimi morajo, ali so morali, opravljati še tudi neposredna vodstvena dela v Delovni skupnosti skupnih služb ali sektorju, vendar ocenjujemo, da to delo v celoti gledano ni negativno vplivalo na opravljanje strokovnih nalog za katere so sicer zadolženi.

Svetovalec za strokovno medicinske zadeve (pomočnik direktorja) je bil imenovan s polovičnim delovnim časom šele koncem leta. Med letom je usklajeval strokovno medicinsko delo v zdravstvenem centru, posredoval pri strokovno medicinskih zadevah v občinskih zdravstvenih skupnostih, sosednjih zdravstvenih delovnih organizacijah in Univerzitetnem kliničnem centru. Usmerjal je prizadevanja vodstva zdravstvenega centra glede posameznih strokovnih vprašanj in vodil strokovni kolegij zdravnikov.

Svetovalka za vprašanja nege in oskrbe bolnikov (glavna medicinska sestra) je izdelala, posredovala in spremljala izvajanje zdravstvene vzgoje, svetovala pri organizaciji zdravljenja in nege bolnikov na domu, pripravila program pripravništva za medicinske sestre ter pripravila in vodila strokovne kolegije srednjih in višjih medicinskih sester. Z analizo in načrtovanjem zdravstvenih kadrov za leto 1982 je soustvarjala o svobodni menjavi dela med občinskimi zdravstvenimi skupnostmi in posameznimi TOZD. Pomembno je sodelovala še pri izdelavi projekcije kadrovskih potreb v Zdravstvenem centru Ptuj — Ormož do leta 2000 in strokovno vodila delo komisij za analitično oceno del in nalog. Kot delavka Delovne skupnosti skupnih služb je 9 mesecev pre-

teklega leta v polnem obsegu opravljala tudi dela in naloge vodje DSSS ter izvajala vrsto sprotih nalog, ki zadevajo področje nege in oskrbe bolnikov.

Vodja finačno računovodskega sektorja je poleg nalog neposrednega organizacijskega vodje najobsežnejšega sektorja DSSS skrbela za likvidnost vseh TOZD, pripravljala in posredovala mesečne in četrtnetne informacije o poslovanju, izdelala ter spremljala izvajanje letnega plana potrebnih deviznih sredstev za nabavo repromateriala (realiziran 65 %), spremljala in svetovala politiko gibanja osebnih dohodkov glede na resolucijske usmeritve, nadzirala izvajanje finančnih obveznosti investicij in investicijskih vzdrževanj ter pomagala komisijam TOZD pri realizaciji novih samoupravnih aktov o osebnem dohodku. Vodja FRS je vodstvom in samoupravnim organom TOZD in zdravstvenega centra tudi strokovno svetovala v vseh finančnih zadevah.

Vodja splošnega sektorja je spremljala delo v kadrovskega socialnem in splošnem oddelku, predvsem pa opravljala naloge in dela v pravnem oddelku. Tako je pred sodišči vodila zastopanje TOZD in izdelovala tožbe, predloge, ugovore itd., prav tako pa tudi pogodbe. V zvezi s stanovanjskim pogodbami je izvajala postopek zemljiško-knjižnih predlogov. Pri registerskem sodišču je urejala registracijo zdravstvenega centra in posameznih TOZD. Izdelala je osnutke samoupravnih aktov, ki so bili v razpravi v TOZD ter nudila zaposlenim delavcem zdravstvenega centra pravno pomoč. Prav tako je nadzorovala in opozarjala na zakonitost dela samoupravnih organov in strokovno pripravljala in vodila disciplinske postopke.

Poročilo o delu ter informacija o finančnem rezultatu prav gotovo dokazujeta, da lahko ugodno ocenimo poslovanje Zdravstvenega centra Ptuj — Ormož v letu 1982. Rezultati bi bili v posameznih TOZD še boljši, če bi samoupravni organi že v začetku poslovnega leta sprejeli nekatere ukrepe gospodarjenja, ki so jim bili predlagani, prav gotovo bi bilo tudi za izboljšanje strokovnega dela več časa, če bi si posamezni vodstveni delavci le bolj prizadevali za izboljšanje delovne discipline in delovne morale v posameznih oddelkih. Menimo tudi, da bo v prihodnje potrebno še bolj krepiti skupne in strokovne službe s kadri z visoko strokovno izobrazbo. Od strokovnih služb moramo bolj dosledno zahtevati, da prispevajo h kreiranju po sodobnih metodah, ne pa, da obstoječo organizacijo dela le spremljajo.

Prostori, kadri in oprema je v tem trenutku geslo delavcev Zdravstvenega centra Ptuj — Ormož. Menimo namreč, da le v ustreznih prostorih in s sodobno opremo ter z dovoljšnjim številom dobrih strokovnih kadrov lahko tudi v prihodnje zadovoljimo potrebe po modernih zdravstvenih storitvah.

Milan Jager

USMERITVE ZA AKTIVNOST ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE PRI OBRAVNAVANJU ZAKLJUČNIH RAČUNOV ZA LETO 1982

V zvezi sindikatov sprotne obravnavanju rezultatov gospodarjenja v organizacijah združenega dela dajemo posebno pozornost.

V akciji »zaključni računi za leto 1982« je za aktivnosti določen naslednji rokovnik s fazami odločanja:

V mesecu februarju:
— poslovodni organ pripravi dokončne rezultate o poslovanju v preteklem letu, dodatne podatke o poslovanju v tekočem letu ter zagotovi vse podatke za odločanje o razporejanju dohodka,
— izvršni odbor OOZS oceni gradivo in organizira razprave po sindikalnih skupinah,

— sindikalne skupine obravnavajo predlog razporeditve ustvarjenega dohodka po zaključnem računu,

— delavski svet oceni in da v javno razpravo gradiva in skliče zbor delavcev,

— samoupravna delavska kontrola obravnava gradivo, oceni upoštevanje internih in družbenih meril,

— poslovodni organ oblikuje predlog ukrepov, potrebnih za realizacijo plana tekočega leta,

— delavski svet sprejme zaključni račun, določi predlog razporeditve ustvarjenega dohodka po zaključnem računu,

— zbor delavcev sprejme razporeditev ustvarjenega dohodka po zaključnem računu in potrebne ukrepe za realizacijo plana tekočega leta,

— finančno računovodska služba do konca marca 1983, po sprejetju razporeditvi ustvarjenega dohodka po zaključnem računu pripravi končni obračun osebnega dohodka vsakega delavca, skladno s 135. in 136. členom zakona o združenem delu,

— samoupravna delavska kontrola nadzoruje uresničitev 135. in 136. člena zakona o združenem delu in po potrebi predlaga delavskemu svetu ukrepe.

Pri presojanju rezultatov gospodarjenja moramo v sindikatih zahtevati, poleg računovodskih, bilančnih prikazov stanja poslovanja, tudi poročila poslovodnih organov, s takšno vsebino, ki bodo delavcu povedala:

— koliko se uresničuje njegova pravica, da v TOZD upravlja celotni prihodek, koliko je gospodar pogojev, sredstev in rezultatov svojega dela,

— v kolikšni meri se uveljavljajo samoupravni družbenoekonomski odnosi, dohodkovni odnosi pridobivanja dohodka, skupnega prihodka, svobodne menjave dela v tekoči in razširjeni produkciji, kot pogoja za uresničevanje ciljev gospodarske stabilizacije,

— koliko so se uresničili cilji, predvideni s sprejetimi planskimi dokumenti, upoštevajoč cilje gospodarske stabilizacije, sprejeti v sklepih in stališčih

družbenopolitičnih skupnosti (predvsem v zborih združenega dela), kot so:

— programi varčevanja z materialom, energijo, itd.,

— skrb za lastno finančno likvidnost,

— uveljavljanje kvalitetnih delavnikov razvoja (produktivnost dela, ekonomičnost, rentabilnost poslovanja, itd.),

— delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, upoštevajoč družbene usmeritve,

— boljše vrednotenje zdravstvenega dela, težjih pogojev dela, znanstveno raziskovalnega dela, kreativnega dela,

— v kolikšni meri je dosežena rast dohodka posledica rasti cen, v kolikšni meri pa kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja; ali se predlaga izločitev izjemnega dohodka; kolikšen delež povečanja rasti dohodka na osnovi inovacij, racionalizacij ali drugih oblik ustvarjalnega dela,

— kakšna je socialna in materialna varnost delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki.

V tistih TOZD, kjer bodo ugotovljene motnje v smislu 152. člena zakona o združenem delu (če delavci ne morejo zagotoviti sredstev za OD, za izboljšanje in razširjanje materialne osnove dela, ne dosejajo takšnih rezultatov svojega dela in poslovanja v TOZD) moramo sindikati zahtevati predložitev programa ukrepov za odpravo motenj.

Na osnovi predloženih poročil o poslovanju v letu 1982 morajo delavci tudi oceniti, koliko so bili spoštovani sprejeti dogovori, sporazumi, h katerim so pristopili za uravnavanje odnosov pri pridobivanju in razporejanju dohodka. Na osnovi te ocene morajo delavci opredeliti odgovornost poslovodnih organov, strokovnih služb ter tako pričeti uresničevati zahtevo po spoštovanju zakonitosti, sprejetih sporazumov in dogovorov in po potrebi sprejeti program ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti pri delu in poslovanju z družbenimi sredstvi.

OSNOVNE ORGANIZACIJE SINDIKATA MORAJO POSKRBE TI, DA BODO POSLOVNA POROČILA V SKLADU S TEMI USMERITVAMI, OBRAVNAVANA NA IZVRŠNIH ODBORIH ŠE PRED DOKONČNIM SPREJEMOM ZAKLJUČNIH RAČUNOV NA ZBORIH DELAVCEV TER DA SE BODO DO NJIH POLITIČNO OPREDILILI.

SVOJA STALIŠČA POSREdujejo DELAVSKIM SVETOM IN ZBOROM DELAVCEV. NA ENAK NAČIN POSLOVANJE PREDHODNO OCENIJO TUDI ORGANI SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE TER ZBOR delavcev SEZNANIJO S SVOJIMI UGOTOVITVAMI.

(po informacija Zveze sindikatov)